

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Ejeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei

Felére 600 "

Negyedévre 320 "

Egy hóra 110 "

XI évfolyam ♦ 134. szám

1928 június 20 Szerda

* 5688 Thakusz 3 *

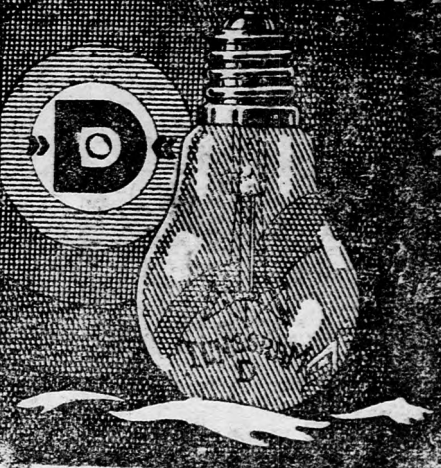
Cenzurat: Suci

Ramsetter Róbert
II. 8.
Budapest

KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

TUNGSRAM

A kisantant igazi feladatai

A ma megnyuló kisantant-konferencia tagok kivül a legjelentősebbnek ígérkezik ama tanácskozáskor sorában, amelyek a szövetségbe tömörült államok évenként lefolytatják. Mig eddig az a cél, amely ezt a szövetséget létrehozta, fiktívnek látszott s a veszedelem, amely ellen a szövetség védekezett, falrafestett ördögnek tűnt fel, addig a legutolsó kisantant-konferencia óta eltelt periódus alatt olyan események játszódtak le és olyan változások mentek végbe az európai politikában, amelyek egész konkrét formában érzékelhetővé teszik a kisantant, mint politikai szövetségnek jelentőségét. A Rothermere-akció nyomán beütött atmoszféra lehetővé tette, hogy Európa különböző államaiban és főként egyes vezető sajtóorgániumokban aspirációra tüzzek a trianoni béke revideziójának kérdésével s a probléma, amely eddig „labu” volt a nagyhatalmak közvéleménye előtt, ma elénk diszkusszió tárgyát lepezi.

Történetik azonban e társadalmi jellegű mozgóduláson kívül az elmúlt év folyamán az európai politikában olyan konkrét események is, amelyek közvetlenül a kisantant államainak husaba vágnak. Ilyen többek között Mussolini Balkán-politikája, amelynek ele kifejezetten a kisantant egyes álmait ellen irányult. Azok a titkos és nyílt szerződések, amelyeket Mussolini az utolsó évben Magyarországgal, Bulgáriával, Lengyelországgal és Törökországgal kötött, egy mind egyre erősebben kibontakozó kisantant-ellenes politika kontúrjait engedik látni. Ebben az atmoszférában természetesen a kisantant jelentősége nagymértékben megnövekszik és az önfennmaradás elemi ösztönének törvényszerűségei fogva megfelelő ellenakcióra inspirálja a veszélyeztetett államokat.

A külső állásfoglaláson kívül a bukaresti kisantant-konferenciának mindegyikét tisztázni kell egy belső problémát is, a tagállamok egymáshoz való viszonya tekintetében. Az utóbbi hónapokban ugyanis erősen tartotta magát a hazug hogy Benes közvetelt uton, ajánlatot tett Magyarországnak barátsági szerződés kötésére. A megkötendő barátsági szerződés ellenében állítólag területi engedményeket is helyezett kiállításba. A bukaresti tanácskozáson Benesnek nyilván színt kell vallania ebben a kérdésben, mert ha csakugyan tett Csehszlovákiára ilyen ajánlatot Magyarországnak, úgy emel a kisantant legalapvetőbb princípiumát sértette meg, amely tudvalevőleg a trianoni szerződés sérthetlenségében eszesodik ki. Bizonyosra vehető, hogy Benes megnyugtató kijelentéseket fog tenni arról is inkább, mert beavatott források szerint Benesnek Magyarországgal kapcsolatos puhatolozásai nem jártak sikerrel.

A kisantant tehát ismét le fogja szögezni megbontathatlan egységét és törhetetlen békeakarátát a mai európai viszonyok alapján. Ezt megteheti az eddigi konferenciákon is, mint az eredmények mutatják, ennek a platónikus jellegű manifesztációnak nem támadt erősebb viszályangja Európában. A bukaresti konferenciától más, konkrét megnyilatkozásokat vár a békét áhító közvélemény. A kisantant-államoknak át kell térniük az aktív békepolitika útjára, amely nyugvópontja juttatja Középeuró-

panak és a Balkánok ma még sok nyitott kérdést. Így mindenképp szívesebben kell tenni a szomszédi viszonyt Magyarországgal, ami ezidőszert csak is egy megértő és nagykonceptiójú gazdasági politika útján érhető el. Benes ebben az irányban is tett már kezdeményező lépéseket és valószínű, hogy a bukaresti konferencia napirendjén is szerepelni fog az ő közép-európai gazdasági konföderációjának terve, amely szorosabb gazdasági egységbe akarja forrasztani a geográfiailag annyira egymásra utalt Dunamenti államokat. Bizonyosra vehető, hogy ha orvoslást fognak találni a gazdasági élet sok égi sebére, úgy a ma annyira virulens politikai és nemzeti aspirációk veszíteni fognak intenzitásukból és helyükbe a sokkal kézenfekvőbb célszerűségi szempontok fognak lépni.

A másik probléma, amely mai elszí-

geteltségében ugyan belső kérdése minden államnak, de végső fokán mégis nemzetközi probléma és amely lényegesen befolyásolja a kisantant államainak Magyarországhoz való viszonyát: a kisebbségi kérdés. A kisantant eddigi konferenciáin óvatosan kerültek ennek a kérdésnek szőnyegrehozását, bár a jelenlévők mind egyike kétségkívül tisztában volt vele, hogy ez a kérdés is szoros függvénye annak a probléma-komplexumnak, amelynek megoldása a kisantant várt. Egy napról a másikra gyökeresen megváltozni nemcsak az európai atmoszféra, de a kisantant államoknak Magyarországhoz való viszonya is, ha a kisebbségi kérdés gyökeres rendezést nyer. A ma oly véltelenen folytatott kisantant-ellenes propaganda egyszerre elveszítené életét, ha hivatkozni lehetne arra, hogy a trianoni szerződéssel bekövetkezett változás nem történt a népjö-

gok oly érzékeny rovására, amint azt a kisantant ellenfelei hirdetik. Ha rá lehetne mutatni arra, hogy az új államalakulatok keretein belül nincsenek jogosított kisebbségi néptömegek, amelyek igazságosabb bánásmódot kiáltanak, ha hivatkozni lehetne arra, hogy ezekben az országokban minden osztály és minden nemzetiség legalább relatív megelégedettségben él, akkor a kisantant diplomáciájának utjából a legnehezebb akadályok lennének elhárítva.

Nem tudjuk, hogy időszerűnek fogják-e tartani a kisantant-konferencia résztvevői ezeket a problémáknak nyílt és leplezetlen megtárgyalását. Ha azonban csakugyan áthatja őket az az őszinte békekészség, amelyet oly sokszor hangoztattak, akkor ideje érkezett, hogy ez a készség aktív és cselekvő megnyilatkozási formákat keressen.

Baldwin angol miniszterelnök felelőtlennek és veszedelmesnek mondja a Rothermere-akciót

Bécs, június 19. A „Neue Freie Presse” főszerkesztőjét, dr. Benediktet a napokban kihallgatáson fogadta Baldwin angol miniszterelnök. Benedikt most lapja hasábjain számol be beszélgetéséről és meleg színekkel rajzolja le a házat, amelyben a „Premier” dologzik, a „helyet, amely két évszázad óta a leghatalmasabb és legnagyobb emberek székhelye volt.” Ez az a ház — írja, — amelyből Pitt és Canning, lord Beaconsfield és lord Salisbury irányították a brit impérium sorsát. Itt tartották a háború konferenciákat, idejénnek a brit birodalom kolóniáinak képviselői, abból a célból, hogy a hatalmas birodalom közös ügyeit szabályozzák, ez az a ház, amelynek minden köve történelem. Aszkétikus egyszerű épület, nem mutatós, olt fekszik a széles londoni uca egy mellékutcájában, amely parlament épülete felé vezet. A ház belseje ép oly egyszerű és disztelen, mint külseje. A falak fehérre vannak meszelve, a padló vörösszínbe áthúzva, a falakon nagy konferenciák fotográfiája, a résztvevők aláírásával, ruhafüggöny, mindegyik alatt annak a miniszternek neve, ahová kabátját leteszi, Disraeli mellszobrára, Pitt mellszobrára és mellette egy idillikus vizrajz, gyermek, aki pejlovat etet.

Baldwin dolgozószobájában

Három perc múlva Mr. Bantsittart, a miniszterelnök magántitkára kinyitja a széles ajtót és bekísér a hatalmas miniszteri terembe, amely szintén egészen egyszerű, hosszukás terem világossárga székkel és könyvtárványokkal a falak mellett. A miniszterelnök a konferenciákkal közepén ül és szívélyes kézzorítással köszönti vendégét. En már egyszer láttam Baldwint és pedig az alsóház teraszán, ahol együtt ültem egy képviselővel és elmélyedtem a parlament alatt elvonuló folyóban, néztem a csodás hidat és beleámultam ennek a ropant és mégis kedves városnak egy kis részébe. Baldwin az alsóház egy másik társaságával element előtünk és akkor volt alkalom megfigyelni őt, ahogy erős léptekkel, minden ceremóniától mentesen, mint a polgáriasság őstipusa. Baldwin közép-termetű, arcában semmi

hüvely, semmi lenyűgöző inkább finomság és jószág, becsületes komolyság sugárzik nagy szürkés-kék szeméből az egész tartása egyszerűségét kreal és ősz pillanattól kezdve az az érzése a látogatónak: itt egy abszolút megbízható és szellemileg teljesen tisztánlátó emberrel van dolga. Látni rajta azonban, hogy a politikának nem kispolgára, aki csak ar-

ra képes, hogy becsülettel és szorgalommal lássa el hivatalát. Baldwin ismeri az angol birodalmat olyan alaposan, mint kevesen, legutóbb saját intellektuális fejlődését jellemezte a Royal Society gyűlésén és ez alkalommal pompás portrét adott Dickensről és John Bunyanról.

Az angol miniszterelnök Európa problémáiról

Előbb általános dolgokról volt szó, Baldwin visszaemlékezett egy bécsi látogatására, ami azonban még 1897-ben történt. Beszél a bécsi művészetéről és Schubertet a világ egyik legnagyobb zsenijének tartja. Azután megkéri az újságíró, mondjon valamit Ausztria helyzetéről és különösen érdeklő őt, vajjon sok-e a bolsevik Ausztriában. Jólesik hallania, amikor az újságíró közli vele, hogy Ausztriában vannak ugyan komunisták, de bolsevik veszedelemtől nem kell tartani. Európa hitelszükségleteiről volt szó és Baldwin ezeket mondotta:

— Minden országnak nagy szüksége van új tőkére, hogy rendbeszedje magát. Az én legszilárdabb meggyőződésem, hogy minden erőt most már az újjáépítésre kell fordítani, nem szabad új háborúknak kitörniök. Nemrégiben Franciaországban voltam és megtekinttem Wimpy mellett a családtereket, ott voltam katonáink sírjánál és akkor magamban megfogadtam: ilyesminek többé nem szabad megtörténnie. A háború felszínre hozza mindazokat a gonoszságokat, a mik az emberi természetben lappanganak, minden tovarharapódzó mérget és minden meghasonlást. Azt hiszem, hogy a nyugati hatalmak már nyugodt vízen eveznek.

Baldwin ezt erőteljes gesztusokkal erős és benső megindultsággal mondotta.

Baldwin Rothermere ellen

A beszélgetés során Baldwin kitért azokra a mozgalmakra, amelyek alkal-

masak hamis reményeket táplálni a népekben. A Rothermere-féle kampányról ezeket mondotta:

— El sem lehet képzelni valami felelőtlenebbet és veszedelmesebbet, mint ez az akció.

Az újságíró megjegyezte, hogy a legtöbb országnak különös érdeke a béke fenntartása. A miniszterelnök erre így felelt:

— Nagy államférfiúi művészet kell majd hozzá, hogy a konfliktusokat elintézhessük. Különösen súlyos problémának tartom a leszerelés kérdését. Némelykor valóban úgy áll a dolog, mintha az akadályokat csak nagyon nehezen lehet majd leküzdeni. A leszerelés és a biztonság kérdése olyan, mint egy kigyó, amely a farkába harap. Meg lennék elégedve, a legmesszebbmenő korlátozásokkal, különösen ami a régi háborúságot illeti. Csak természetes, hogy mindaddig, amíg fennállanak a mai fegyverkezések, addig a háború veszedelmel nem lehet kikapcsolni.

A látogató ezután sir Chamberlainnak a békére vonatkozó nagy munkáját említte meg. Baldwin erre így felelt:

„Nem mindig volt így az angol politikában”

— A miniszter egész munkásságát koncentrálna e problémára. A külügyek vezetése egy férfinek teljes életerejével köli le. Remélem, hogy Chamberlain egészségét nem fogja aláásnia ez a súlyos munka. Mindenesetre elértük, hogy a brit kormány szavában abszolút meg-

biznak. Egyik főcélunk volt ez és úgy vélem, hogy ebben a vonatkozásban teljes eredményt értünk el. És mosolygva hozzátesszi:
— Nem mindig volt ez így az angol politikában.
Baldwin ezután Németországról beszélt és melegen érdeklődött dr. Stresemann egészségi állapota iránt. Stresemann államférfiai munkásságát rendkívül nagyrabecsüli és különben is szereti

Németországot, különösen Münchent és Dresdát, ahol többször járt.
Dr. Benedikt cikke végén megjegyzi, hogy az angol miniszterelnökkel való beszélgetése felejtethetetlen élmény lesz számára, főleg azért, mert kiérezte belőle azt a békekészséget, amely több az óhajnál. Anglia kormánya nemcsak kívánja, hanem meg is fogja teremteni roppant hatalmánál és a világpolitikára való befolyásánál fogva a világéért.

Fényes keretek között ünnepelte meg a budapesti Makkabea ötvenedik szemeszterének jubileumát

(Budapest, június 19. Az Uj Kelet tud.) A budapesti zsidó egyetemi ifjúság nagy multu és ma már történelmi időkre visszatekintő egyesülete, a Makkabea, mely elsőnek tört utat Magyarországon a zsidó renesszáns gondolatának és elsőnek hívta fel figyelmét a magyarországi zsidóságnak a palesztinai gondolatra, most ünnepelte meg ötvenedik szemeszterét.
A jubileumi ünnepekre az új és régi makkabeánusok nagy előkészületeket tettek és meghívták arra az azóta különböző országokba szétszóródott összes volt makkabeánusokat. A meghívásnak a Makkabea csaknem valamennyi régi tagja eleget tett és Magyarországból, valamint az utódállamokból nagyszámban sereglettek össze, akik az ötven egyetemi

szemeszter alatt tagjai voltak az egyesületnek.
A jubileumi ünnepek szombat este kezdődtek a cinista szervezet Király utca 36. szám alatti helyiségében, ahol a Makkabea rendez ülést tartott. Az ülésen Wittmann Dénes, az egyesület ezidei elnöke elmondta. A megnyitó beszéd után dr. Fried Jenő ismertette a cinista mozgalom aktuális problémáit. Az előadást igen magas vita követte, amelyben főképpen dr. Fried Ábrahám, dr. Schönfeld József, dr. Káhn Niszon és Székely Béla vettek részt. Az ülés után kedélyes társasvácsora volt a Neiger vendéglőben.
Vasárnap délelőtt 11 órakor a pesti Lloyd Társulat dísztermében igen előkelő közönség jelenlétében ünnepi diszkógyűlést tartottak a Makkabea egykori és jelenlegi tagjai. A diszkógyűlésen Biselichs Mór mérnök elnökelt, aki mélyen meghatott hangon mondott emlékbeszédet a Makkabea halottjairól. Ezután különböző testületek üdvözölték a jubiláns Makkabeát, közöttük elsősorban a Pro Palesztina Liga, amelynek üdvözlését dr. Friedmann kormánytanácsos tolmácsolta magas beszédben. A cinista szervezet, az egyes palesztinai alapok, a különböző ifjúsági és nőszervezetek kiküldöttjei meglepő hangon köszöntöttek a Makkabea jubileumát.
Az üdvözlő beszédek után dr. Káhn Niszon, a Makkabea díszelnöke hatalmas beszédet tartott a Makkabea történetéről. A beszéd, amely egybefoglalta az ötven szemeszter történetét, részletesen kitért a magyarországi cinista mozgalom keletkezésére és egész történetére is.
Az ülést Wittmann Dénes jelenlegi elnök zárószavaival ért véget, amely után a makkabeánusok elénekelték a Hatikvát.
Vasárnap délután a zsidó nőszövetség rendezésében hajókirándulást rendezett a Makkabea, este pedig a Lloyd nagyszínházban hajnalig tartó táncmulatság zárta le az ünnepeket. A nagyszabású találkozó pozitív eredménye a Makkabea zakéntestületének megalakítása

Most jelent meg
Románia legpontosabb
vasuti
menetrendje
A. MOCIANU szerkesztésben
június 15-iki érvénnyel
összes vonatok
mozgóposta és
autóbuszjáratok
speciális térkép, tarifák.
Kiadóhivataloknak és nagyobb kereskedelmi vállalatoknak nélkülözhetetlen.
Kapható mindenütt
ára 40 lei

Hirdessen az Uj Keletben

Postai küldeményeknél
20% engedmény!

Vegyileg fest, tisztít **CZINK, Cluj.**

Postai küldeményeknél
20% engedmény!

Gyakorlati egyetemet Palesztinának!

Írta: Vladimír Jabotinsky

A dolgok mai állása szerint indokolt reményünk lehet arra, hogy a Scopus-hegyen uralkodó tarthatatlan állapotok megszűnnek és hogy a héber egyetem tulajdonképpen és tényleges fölépítése végre meg fog kezdődni. Ha a dolgok valóban így állnak, akkor szabad mar megvitátunk azokat a reális, való dolgokat, amelyeket a héber egyetemtől elvárunk. Ehhez pedig szeretném szerény véleményemet nyilvánítani.

A Scopus-hegyen megalkotandó fakultások között, véleményem szerint, elsőnek kellene megalakítani a keleti kereskedelmet és a zsidó szociális tudományokat ismertető és fejlesztő fakultásokat. Minden egyébtől eltekintve ez a két tudományos intézet nem igényelne annyi pénzt, mint más fakultások. Azonfelül nem is vetne föl súlyos kérdéseket, mint például: »Honnan szerezzük a hullákat?« Olyan kérdés, amely minden orvosi főiskola kardinalis problémája. Javaslatomat azonban nemcsak ezért tartom fontosnak. Ha módunkban lenne nyomban megalapítani mind az öt, vagy hat fakultást, amire egy oktató-egyetemnek szüksége van, akkor is előnyösnek tartom azzal a két fakultással kezdeni, amelyet fent jelöltem meg.

II.

Ha valaki megkérdézi tiz zsidót Tel-Avivban és tiz cionistát Newyorkban, vagy Varsóban, hogy mi az, ami mindenk előtt hiányzik Erec Jiszraelben — akkor kiencen egvazon választ fogják adni:

— Nincsenek jó kereskedőink!
Fájdalom, ez szomorú valóság. Sajátos és meglepő tény ez nálunk zsidóknál, de nem lehet tagadni: **minder más tekintetben jobban állunk, mint kereskedők dolgában.**

Mezőgazdasági munka teljesítményünk nem rossz, legalább is Palesztinában a legjobb. Iparunk sok esetben nagyon jó árut produkál, de mint kereskedő a zsidó nem játszik Erec Jiszraelben jelentős szerepet. Ismerek embereket, akik csak a petachtikvai narancslegetek körül keletkezett konfliktusok során tették azt a »fölfedezést«, hogy az egész narancs-export arab kezekben van. Erec Jiszraelben közismert dolog, hogy ugyanez az eset áll fenn minden egyéb téren.

Improduktív okoskodóink ezt örövendetes szimptomának, talán szerencsének tekinthetik, a zsidó — mondják — hál istennek hátat fordít »galut-mesterségének« a kereskedelemnek. En természetesen ezt a »galut-mesterséget« az emberiség történetében a legfontosabb kultúrtenvezőnek tartom, a civilizáló gyökerének. Ezt a véleményt lehet vitatni, azonban senki nem kétkedhetik abban, hogy kolonizációk jövője Erec Jiszraelben szorosan összefügg a zsidó kereskedelem sorsával. Egy dolgozó népnek értenie kell hozzá, hogyan kell eladni produktumait. Itt erre nem képes, nincs produkció, akkor nincs stabil lakosság. A kolonizáció alapjában véve a piac kérdése. A tőke bevonása, amiről ma olyan sokat vitatkoznak, szintén a termékek piacának problémája: pénz csak olyan vállalatokhoz özőnik, amelyek termékeik számára vevők fölött rendelkeznek. Ha mi cionisták jobban megértjük a helyzetet, bizonyára már régóta sokkal több kereskedelmi utazóknak lenne, mint Keren Haffeszd utazóknak. Palesztina és a galut között, a he-

lyes, egészséges kapcsolatot nem a Keren Haffeszd teremti meg, nem is egy kölcsön, hanem a termelésnek a körforgása: az a tény, hogy Palesztina produkál, a galut pedig konzumál és fizet. Ennek így kell lennie a jövőben, ha a cionizmus eredményeket akar felmutatni.

Mifelénk azonban előszeretettel viselkednek az enyhe orvosok iránt. Ha például »üzleti férfiakra« van szükség, akkor megelőgszenek azzal, hogy a Palesztina-munkába olyan férfiakat vonnak be, mint Mond, Warburg és Wassermann. És ekkor azt hisszük, az üzlet majd magától megindul. Ez a felfogás naiv és gyermek. Távol áll tőlem, hogy ez urak jóhírnevét érintsem, azonban az ember nem válik az asztrológia szakértőjévé azáltal, hogy nem ért semmit sem a geológiához. Erec Jiszrael számára csak Erec Jiszraelben lehet specialistákat kiképezni. A specialistáknak pedig olyan férfiaknak kell lenniük, akik ismerik Erec Jiszrael kapcsolatait a szomszédos országokhoz, ismerik az ott élő zsidóság különböző típusait, ismerik a zsidó mezőgazdát, a zsidó gyárost, tudják az ottani kereskedelem előnyeit és fogyatékosságait, ismerik a Kelet import és export viszonyait és pontosan tudják, mire van szüksége az egyik, vagy másik szomszéd államnak. Jól tudom, hogy ezeket az ismereteket csak a gyakorlati életben lehet teljesen elsajátítani, nem pedig iskolában. A legjobb iskola is a tudásnak csak egy töredékét tudja közvetíteni. Am ez a töredék amál nagyobb lesz, ha az iskola Erec Jiszraelben működik.

A jeruzsálemi egyetem kereskedelmi fakultása nemcsak azt a célt fogja szolgálni, hogy szorosan veti kereskedőket képezzen ki. Minden gyár, minden bank, minden üzleti vállalkozás Erec Jiszraelben nélkülözi a szakszerűen képzett igazgatókat, ügyveleket és tisztviselőket. Tovább megyek. Ha megkérdik tőlem, melyik az az általános műveltség, amely a kolonista szem pontjából számba jöhet, én azt mondom, hogy ez a kereskedelmi műveltség. A kolonistának mindenelőtt tudnia kell, mit termel a világ, mire van szükségük a világ piacainak és milyen módszerekkel lehet a világ piacait áruval ellátni. Ha ezt tudni kívánom tisztában lesz azzal, hogy az ő országa milyen funkciót tölthet be a földnek ebben a nagy anyagcserejében. Egy ilyen egyetemi fakultás tananyagának fel kell ölelnie azokat az ismereteket, amelyeket a nagy európai kereskedelmi akadémiákon adnak elő. Legalkalmasabb mintául mindenestre a bécsi világereskedelmi főiskola és annak tárgyi szervezete szolgálhatna. Nem tudom, hogyan állnak az ügyek ma ebben az intézetben. A háboru előtt ez a főiskola igen jelentős elsőrangú intézet volt és tudommal ebben az intézetben a Középkelet és a Középkelet viszonyait alaposan ismertették.

(Második közlemény következik)

— Még mindig kérik az új német kormány megalakulása. Berlinből jelentik: Az új német kormány megalakulása még mindig bizonytalan. A párt vezérek tegnapi tanácskozásai eredménytelenek maradtak. A megoldást csak a jövő hétre várják.

A történelmi névezés térső műfaj, való, hogy Rex "ének. „Potemkin Wekt orsch egyképen fel, semmí hogy Cser memosak irányzatot, különböző „Fredericu Anna" fil riport.

A történelmi névezés térső műfaj, való, hogy Rex "ének. „Potemkin Wekt orsch egyképen fel, semmí hogy Cser memosak irányzatot, különböző „Fredericu Anna" fil riport.

A történelmi névezés térső műfaj, való, hogy Rex "ének. „Potemkin Wekt orsch egyképen fel, semmí hogy Cser memosak irányzatot, különböző „Fredericu Anna" fil riport.

A történelmi névezés térső műfaj, való, hogy Rex "ének. „Potemkin Wekt orsch egyképen fel, semmí hogy Cser memosak irányzatot, különböző „Fredericu Anna" fil riport.

A történelmi névezés térső műfaj, való, hogy Rex "ének. „Potemkin Wekt orsch egyképen fel, semmí hogy Cser memosak irányzatot, különböző „Fredericu Anna" fil riport.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánásági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A zsidó jogvédelem a temesvári konferencián

A június 10. és 11-én Temesvárt zajlott VIII. országos zionista konferencia politikai bizottsága foglalkozott a Szövetség jogvédelmi tevékenységével is az elmúlt másfél év alatt. A bizottság figyelemmel olvasta a kolozsvári Központi Jogvédelmi Iroda, vezetője, dr. Fenichel József által készített és betérjesztett jelentést, amelyből a következő adatokat ragadjuk ki:

A jogvédelmet a kolozsvári központi iroda és az egyes helyi csoportok területén működő 32 jogvédelmi megbízottak látták el. A bukaresti jogi képviselő kérdése is megoldáshoz közeledik. Az irodát leginkább állampolgársági és hadbíróági ügyekben keresték fel. Ezeket kivül a legválasztosabb ügyekben állott a felek rendelkezésére. Számszerűleg az elmúlt időszakban a központi jogvédő iroda 271 ügyben járt el, 250 levelet bocsátott ki, 70 kérelmet és beadványt terjesztett be.

Jóllehet, hogy az ügyforgalom nagy része a vidéki hitközségek tagjainak ügyeire esett, a Jogvédő Iroda eredménytelenül fordult a hitközségekhez segítségért.

A konferencia ezért a következő határozatot hozta ez ügyben:

„A konferencia tudomásul veszi a Központi Jogvédő Iroda jelentését. Felhívja a nagyváradi konferencia azon határozatát, hogy a zionisták hitközségeiknél intervensziókat tartoznak az irányban, hogy a hitközségek támogatásával biztosítsák az összszidóságunk feltétel nélküli rendelkezésére álló Jogvédelmi Iroda anyagi szükségleteinek fedezését.»

Ellentétes hírek a stabilizációról. Bukarestből jelentik: A miniszterelnök kormánya nyert értesüléstünk szerint a stabilizációs kölcsön összes tárgyalásai befejeződtek. A berlini eredménytelenség nem befolyásolja az Anglo Bank támogatását. Valószínűleg tartják, hogy a stabilizációt június 29-én fogják rendeletileg érvénybe lépíteni, amikor a tőzsde 3 napig zárva lesz és ezzel elejét veszik a spekulációknak. Más hírek szerint a parlament ülésszak megnyitását végleg július elsőjére tűzték ki, tehát lehetetlen lesz a stabilizációt előbb rendeletileg közzé tenni. A Lupta értesülése szerint mára jelzik Párisból a stabilizációs kölcsön aláírását. A stabilizációs operációk Páris és London támogatásával történnek Berlin kikapcsolásával.

Rassay élesen támadja a magyar gyufa-javaslatot. Budapestból jelentik: A magyar képviselőházban Rassay Károly képviselő ma hosszú beszédben tárgyalta a kormány gyufa-javaslatát, majd a kereskedelem, ipar és mezőgazdaság szempontjából kritizálta a javaslatot, kifejtve, hogy ennek törvényre való emelkedése a gazdasági élet egyetlen árára sem járna haszonnal. Rassay beszéde végén azt követelte, hogy az egész javaslatot küldjék vissza a bizottsághoz, azzal az utasítással, hogy az ügyet újra tárgyalják.

A jugoszláv kormány fel az ellenzéki ellenállástól. Belgrádból jelentik: A miniszterelnök tegnap egy óráig kihallgatott a királynál. Politikai körökben az érdeklődés ismét a nettunói egyezmény ratifikációjának kérdése felé fordult. Bizonyosra veszik, hogy a parlament ellenzék komoly nehézségeket okozni a kormánynak a ratifikáció elfogadásánál. A miniszterelnök audienciáját is ezzel a kérdéssel hozzák kapcsolatba.

Az Unió alelnökségére csaknem egy szenátor özvegyét jelölték

Newyork, június 19. Egészen az utolsó percig kétséges volt az, vajjon kit jelöl a republikánus párt Hoover mellé alelnöknek. Marshall szenátor, aki annak idején Wilson alelnöke volt, egyszer ezt a kesernyös mesét mondta el:

— Volt, hol nem volt két fivér. Az egyik tengerre szállt, a másikat alelnökké választották. Egyikről sem hallottak hírt azóta...

Marshall története találó volt Wilson idején, de most valóban fontos kérdés lett az alelnök jelölése. Dawes tábornok újabb jelölése már napok előtt lekerült a napirendről, egyrészt Hoover alig tűrt a jelölését, másrészt mert Dawes nem érte be a német jóvátelei kérdés rendezése körül neki jutott szereppel, de odahaza sem tudott háttérben maradni és nem egyszer helyezkedett egyéni álláspontja Coolidge alelnök és a kormány politikájával szemben. Az ilyen egyéni akciók nem illettek az amerikai politikai hagyományokba és így Dawes jelölését elejtették, noha kemény szókimondásait, józan gondolkodásait sok volt a személyes híve.

Az alelnök-jelöltek sorában egyszerre felmerült Ruth Mac Cormick asszony. Mac Cormick szenátor özvegyének neve. Az amerikai politikának sok évig egyik legfontosabb szereplője volt Hanna szenátor, az alelnök-jelöltő apja és már akkor tudták, hogy Hanna szenátort beszédek kidobozásánál gyakran segítette a leánya. Azután férje oldalán járt az életem politikai szerepét Mrs. Ruth Mac Cormick, de akár milyen hatalmas vagyonra tett szert mezőgazdasági gépgyáraival a szenátor

igazi politikai sulya soha nem volt. A nagy női mozgalmakban is igen tevékeny része van sok év óta Ruth Mac Cormick asszonynak.

Alkotmányos akadály nem lett volna a jelölésnek. Hiszen Texas államban több év óta a sokat emlegetett „Fergusson mama” tölti be a kormányzó hivatalt. Előbb férjét választotta meg kormányzóvá Texas és miután ezt a választást különféle szabálytalanságok miatt megsemmisítették, felesége került a helyére. Fergusson mama ellen is sok kifogás merült fel, így például ellenfelei azt a vádat emelték, hogy része van az alkoholcsempészésben, de Texas híven kitartott kormányzója mellett.

Egy-két órán át komolyan is szó esett Mrs. Ruth Mac Cormick jelöléséről, többek közt azért, mert a női szervezeteknek nagy szerepük van az amerikai választásoknál és ezeket akarták a republikánus párt számára biztosítani. De az erős többség igen különösnek találta azt, hogy az amerikai szenátus tanácskozásait egy nő vezesse, nem is szólva arról, hogy az alkotmány értelmében az alelnök kerül automatikusan az elnöki székbe, ha a négyéves hivatalviselés alatt meghal az elnök; és így a jelölés megtörténtével számolni kellett volna azzal, hogy esetleg Ruth Mac Cormick asszony veszi át az Egyesült Államok kormányzását. De ha így lekerült is a napirendről ez a kombináció, mindenesetre van érdekessége annak, hogy egyáltalán szó esett egy női politikus alelnökké jelöléséről a republikánus párt konventjén.

Új lyceum építését követelték a Gheorghe Barițiu-lyceum iskolaszéki ülésén. Tegnap tartotta meg a kolozsvári Gheorghe Barițiu-lyceum iskolaszéke évi gyűlést, melyen a tagok feltűnő nagyszámban vettek részt. A rendes tárgysorozat lefolytatása után szenvedélyes hangú szónoklatok hangzóttak el, melyek tiltakoztak az ellen, hogy véglegesnek tekintsék a lyceum jelenlegi elhelyezését. A felszólalók azt vitatták, hogy az intézet jelenlegi épülete nem megfelelő az iskola növendékeinek arányszámához és elélyes hangon követelték, hogy a kormány megfelelő nagyságú új lyceumot építsen Kolozsvárra és abban helyezze el az iskolát. Az iskolaszéki bizottságnak ilyen értelmi határozatát memorandum foglalták, melyet a kormányhoz fognak felterjeszteni.

A falvakban is szaporodnak a betörések. Déváról jelentik: A hátszegi járásban lévő Riu-Alb községben a napokban betörték Costea Petru lakásába, ahonnan 1500 lei készpénzt és nagymennyiségű ezüst koronát loptak el mintegy 8000 lei értékben. A nyomozást a hátszegi csendőrség megindította. A Riu-Albtól nem messze fekvő Pui községben pedig egy ajtó felcsiszolásával Stechel Máté koresámroshoz törték be éjnek idején s onnan három nagy üveg cujkát loptak el, mintegy háromezer lej értékben. Szinte esodálatos, hogy a tolvajokat nem találták meg részegen, mert több ízben megtörtént, hogy az ellopott pálinka törte ki a tolvajok nyakát s juttatta csendőrkézre. A nyomozás ebben az ügyben is folyik.

Halálos szerencsétlenség az angol munkügyi miniszter házában. Londonból jelentik: Guines munkügyi miniszter házában különös szerencsétlenség történt. Két cselédleány felmászott a bálterem üvegterejére, hogy észrevétlenül kibámulhassa magát a fényes mulatságon, amelyhez hasonlóan nem egyhamar lesz még alkalom látni. Az üveg kupola azonban nem bírta el a két kíváncsi cselédleány érthető érdeklődését és beszakadt alattuk. A szerencsétlen leányok tíz méter magas ságból zuhantak alá s nagy riadalmat idéztek elő az előkelő bálzók között. akiknek soraiban ott volt maga az an-

gol királykisasszony is. Az egyik cseléd nyomban meghalt, a másik súlyos sérüléseket szenvedett. Szerencsére a bálozóknak az üdtségen kívül egyéb bajuk nem történt, a munkügyi miniszternek azonban így is nagyon kellemetlen volt a kínos malőr, amely a különben jóiskerült mulatság hangulatát egészen elrontotta. Hiába volt minden vizsgálat, Mary királykisasszony mégsem tudott már jókedvűen táncolni azon a parketten, amelyről pár perccel azelőtt mosták fel a könnyelmű cselédleány kifrócsent vérért.

A danzigi meteorológiai intézet szerint: Középeurópa fölött a hideg levegőrétegek áramlása állandó marad. Königsbergből jelentik: A danzigi meteorológiai intézet tegnap este kitűzött időjárás-jelentése szerint Középeurópa felett a hideg levegőrétegek áramlása állandó marad. A hőmérséklet egész Középeurópában alig közelítette meg a 15 fok Celsiusot. Később északnyugati szelekkel valamivel enyhébb időjárás várható.

Patakba fulladt egy nyolcéves gyermek. Tyej községben Irimie Joan 8 éves kisgyermek a patakban meg akart fürödni. Amint a vízbe lépett, elcsuszott és olyan szerencsétlenül hogy többé nem tudott lábra állni s az alig térdig érő vízben néhány perc múlva megfulladt, mert senki se volt a közelében, aki partra segítette volna.

Egy kisfiút elsodort a szamosgyei árvíz. Dési tudósítónk jelenti: A napokban megirtuk, hogy Szamos- és Besztercenaszód vármegyékét óriási orkán pusztította végig. Mohai községben Nemes Rezi kereskedő Jankel nevű fiával a mezőn dolgoztak, amikor a vihar utólérte őket. Az óriási zápor elől a patak partját szegélyező fák alá menekültek. A pár perc alatt megduzzadt patakot a kidöntött fák és elsodort háztetők teljesen eltorlaszolták, úgyhogy a menekülés lehetetlen volt. A kereskedő kisfiával a karjai között próbált az árból kiuszni, azonban a kis Jankelt az ár magába sodorta és pillanatok alatt a víz alá merült. Nemes Rezinek sikerült élve megmenekülni A szerencsétlen kisfiu holtestét még nem találták meg. Az eset megveszterte nagy részvételre keltett.

SIPOS, CLUJ

Calea Reg. Ferdinand 8.

Szép lenne a lába, keze,
Ha keztyűt és harisnyát
Sipos-nál venne!

Calea Reg. Ferdinand 8.

SIPOS, CLUJ

Kun Bélát nem lehet Németországban keresztül Oroszországba szállítani. Berlinből jelentik: Azokkal a bécsi jelentésekkel kapcsolatban, melyek szerint az osztrák hatóságok Kun Bélát Németországon keresztül akarják Oroszországba toloncolni, hivatalos helyen megállapították, hogy a német kormány eddig még nem járult hozzá ahhoz, hogy Kun Bélát német területen keresztül vigyék haza Oroszországba.

Szinte százezer lei kárt okozott a villám. Déváról jelentik: A hátszegi járásban lévő Riu-mare községben június 11-én hatalmas felhőszakadás volt. Ez alkalommal a sötét felhőkből a villámok százaival valóságos tüzesóvóvá árasztottak el a kicsi falut. Egy hatalmas esőtánnal Crisan Petru gazdálkodó csüre és istállója lángborult. A tűz az eső ellenére is oly erővel harapódzott el, hogy még az istállóban lévő tehenet sem lehetett megmenteni. Az ottlévő tárgyakkal együtt az is megégett. A kár 96400 lei. A tüzet vég eredményben az összesereglett lakosok oltották el.

Választási visszaélések miatt elítélték egy aradi bírót. Aradról jelentik: A mai napon tárgyalta az aradi törvényszék Lazarescu seportare aradi törvényszéki albiró ügyét. A Nemzeti Parasztpárt, mint főmagánvádló, válsztási visszaélésekkel vádolta Lazarescut, aki a legutóbbi képviselőválasztáson, mint a halmágycsuci választási kerület elnöke, bezarta a szavazó helyiséget és az elnökjelöltek nem engedte szavazni. Az előző tárgyaláson két bírót, Moldovan és Ramorciuanu nem tudtak megegyezni a váilott bűnössége fölött és ezért harmadik bírót delegáltak. A törvényszék a mai tárgyalásra Antoniu bírót delegálta. Hosszas tárgyalás után a bíróság a választási visszaélésekkel vádolt bírót bűnösnek mondta ki és háromezer lej pénzbírságra ítélte. A főmagánvádló Nemzeti Parasztpárt felebezzett az ítélet ellen és a fogházban tetté kiszabását kéri, Lazarescu pedig a bűnösség kimondása miatt felebbezz. Az ügynek érdekességét az ad, hogy már a második aradi bírót ítélik el választási visszaélések miatt, újabb művészeti törekvéseiről.

A fiumei fascisták meggyilkolták egy szocialista munkást. Triestből jelentik: A fascista önkény újabb és újabb áldozatokat követel. Az elmúlt napokban a fascista szövetség tagjai meggyilkoltak egy Serdoz Ferenc nevű munkást, aki meeggyőződéses szocialista volt. Serdozt szocialista megyőződése miatt Rómába citálták és amikor a triestti prefekturán megkapta az igazolványait, Fiumén keresztül akart Rómába utazni. Másnap Serdozt Orte község mellett egy fára felakasztva találták meg. Az akasztott en Farnell megtaláltak minden értéktárgyat. A család magánymozás útján megállapította, hogy Serdoz a mikor beszélt a vonatba, fascistákkal került össze, akikkel vitába keveredett Serdoz élesen védte szocialista álláspontját, mire a fascisták kicipeltek a vonatból, meggyilkolták és Orte községben egy fára felakasztották. Ez immár az utóbbi időben a negyvenkettedik gyilkosság, amelyet Fiume közelében követnek el a fascisták, csak azért mert az illetőknek más a politikai meggyőződésük.

INNE

„A gépem elmen jelentés Lindbergh közénk az élmódjára. Ősz szerussággal befeterte Amerikát, me mnyezésre, pilli az óceán mulat, amul az emberiség.

Mindig rajta te motorker róta. Később togatja, bo aviatikusoktól repülőgépről jáva felszáll, gépet vesz ő maga kaland tatva azt, ho szállásnál. A hogy a dollá Elmesélés is rábírtak, a sze a díjat, városról-városra nek lép fel é be akarja jár ő repülőgépe lát, de ezen ves fia mit s jökedélyel landláról.

Arról am tesz egy tiszt lőrével. Ilye szövegeket, a nővédeknek Brooksfielden plóták tanfő léptetik elő. K latúba áll, m ban különöse Ettől kezdve lest, mint mi

Klatszik a végre rászár zett merész állóllitani a hazban és cs lonböző magá vagy a vizet, százmillió fran minden, a be millió frankot. A hír a me ritja. Camille ce-ban megin eradit, hogy kandallók, a abudtak, de a már a hőköz gunkhoz közé sítí majd mag

— Ezután tudjuk majd. Száz esztend mertük azt a hozta a hasát előbb a kutat merítették sz az élet élmén. A rádióban sz egy lemezre már nem tör sonlóan vagy a villamosgáz zókörte nem lámpát. E vál hetünk, el kel eresztési fejít sul kell venü kednünk abba nyok nagyvot majd az em ti eszmények

Latin orszá madt a spany szevillai kiáll te latin Amer küldjön erre a a szépséget, a nok a szevilla emelni. A spa

INNEN-ONNAN

„A gépem meg én.” Ezen a szerény címen jelentette be emlékiratait Charles Lindbergh, aki egyszerre pottyant közénk az égből valami repülő egípcst módjára. Őszintén, rekonszenves egy szerussal beszéli el életét. Miután befejezte tanulmányait, végigutazta Amerikát, mert szabadságra, kezdeményezésre, ténre vagyott, aztán átrepült az óceánra. Maga is elsodálkozott, miután, amúgy azon, hogy máriól-holnapra az emberiség nagy hősei közé került.

Mindig rajongott a sportért, de eleinte motorkerékpárján a földi utakat repülte. Később a repülők hangárjait látogatta, borsos áron leckéket vesz aviatikusoktól, de mindjárt leugrik a repülőgépről egy eítőernyővel. Barátjával felszáll, átrepül Amerikát, repülő gépet vesz ötszáz dollárért. Ekkor már maga kalandozik a levegőben, kockáztatva azt, hogy hűbe harap minden lezállásnál. Azzal keresi a konyrát, hogy öt dollárért fölvisz mindenkit.

Elmeséli, hogy egyszer egy négerit iszábittak, akinek a fehérek adtak öszsze a díját, ötven centeként. Apját városról-városra viszi, mert képviselőnek lép fel és a városokat minél előbb be akarja járni. Edesanyja sem fél az öt repülőgépén. Néha-néha letör egy fát, de ezen csak mosolyog. Ez a kedves fia mit sem tud közvetlenséggel, jökédőlyel beszél legrémítőbb kalandjairól.

Arról áhmodozik, hogy végre szert tesz egy tisztességes repülőgépre. 400 ezerrel. Ilyent csak a hadsereg tud szolgáltatni. 1924. március 15-én pilótanövendékek jelentkeztek a hadseregbe Brooksfielden szigorú kiképzést kap a pilóták tantályamán, szabad repülővé léptetik elő. Később a légiposta szolgálatába áll, mely az Egyesült Államokban különösen ki van fejlődve.

Ettől kezdve egy megszokja a repülést, mint mi a járást.

Klászik a családi tüzhely... Páris végre rászarta magát a sokat tervezett merész lépésre: városilag fogja előállítani a meleget egy óriási fűtőházban és csöveken osztja szét a különböző magánlakásoknak, akár a gázt vagy a vizet. A fűtőházán építése négy százmillió frankba kerül, de ez nem minden, a befektetés még pár száz millió frankot igényel.

A hír a mult idők dícsérőit elszomorítja. Camille Julian a Revue de France-ban megindítóan okos cikket ír. Föl említi, hogy a központi légfűtéssel a kandallók, a családi tüzhelyek már kiáldták, de az új meleg szolgáltatással már a hőközpontot sem érezzük magunkhoz közel. A tűz többé nem egyesíti majd maga köré a család tagjait.

— Ezután — panaszkodik — azt sem tudjuk majd, honnan kapjuk a meleget. Száz esztendővel ezelőtt pontosan ismertük azt az embert, aki házukba hozta a hasábfát és venyigét. Még előbb a kutat is, melyből a nők a vizet merítették számunkra. Egyre csökken az élet élményszerűsége, meghittsége. A rádióban szövekkokat hallunk, akik egy lemeze lehelik hangjukat, s immár nem törődnek a taglejtéssel. Hasonlóan vagyunk a fényvel is, melyet a villamososság szállít házukba. Az iz-zökörte nem pótolja a hajdani családi lámpát. E változások ellen mit sem tehetünk, el kell fogadni, bunak sem kell éresztelni fejünket, egvszrüen tudomásul kell vennünk a tényeket s reménykednünk abban, hogy ezek a vívmányok nagyobb jóléttel gazdagítják majd az emberiséget s az a lelkeben is eszmények forrását leli meg.

Latin országokból. Kedves ölete támadt a spanyol miniszterelnöknek a szevillai kiállítás alkalmából. Megkérte latin Amerika minden köztársaságát küldjön erre az alkalomra egy nőt, aki a szépséget, a bájat jelképezi. Ezek a nők a szevillai kiállítás fényét fogják emelni. A spanyol kormány odautazá-

sukról maga gondoskodik s minden költségüket fedezi. Hadihajón szállítják őket oda. Aki ismeri a spanyol vér mérsékletet, könnyen elképzelheti, milyen diadalörömmel fogadják majd a szép hölgyeket, a kiállítás eleven rek-lámjait.

Az indiai maharadszák tudvalevőleg a világ leggazdagabb emberei. Gwal-

lor maharadszát ujabban arra kötelezték, hogy (jugoszláv pénzem) száz millió dinárt fizessen egy kalkuttai versenystálló tulajdonosának, I. C. Golstannak. Cwallor maharadszája a mellényzsebéből dobta oda ezt az óriási összeget, minthogy se szeri, se száma birtokának. Pedig ő az indiaiak között még nem is az igazi nábob. Mia-

denesetre szegényebb, mint a borodai Goskwar. Ennek annyi ékszere van, hogy utóbb külön pavillont volt kénytelen építtetni, az ékszer pavillont, abban őrzik kincseit. Egyetlen gyöngyfűzére, melyet a maharadsza az ünnepi fogadtatások alkalmával hord a nyakán, jugoszláv pénzben száz millió dinárt ér.

Magyarország kérte, hogy ne erdélyi embert nevezzenek ki budapesti követnek?

Bukaresti, június 19. Starcea budapesti román követ elhunyt a függőben van az utódlás kérdése. Sokáig Franasovici emlegették, de a hír ellensúlyozására éppen most kapta Franasovici azt a megbízatást, hogy Erdélyben többbeles inspicáló utat tartson. Ez a kiküldetés annál is érdekesebb, mert az erdélyi inspekciónak eddig Tatarescunak volt fenntartva. Most az a hír jár-

ja, hogy a magyar kormány azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné, ha Starcea utódja nem erdélyi román ember lenne.

A kormány erre udvariasan válaszolt, hogy megérti Magyarország álláspontját és azt a budapesti meghatalmazott kinevezésénél méltányolni fogják. A kormánnyal ellentétben körök nem hisznek a budapesti intervenció valódiságában és azt állítják, hogy ennek a hírnök a for-

galombahozásával a kormány előre indokolni akarja azt, hogy miért nem fog erdélyi embert budapesti követnek kinevezni, holott a dolog természete szerint a magyar viszonyok között erdélyi ember jobban ismerné ki magát. Tehát még nem került nyilvánosságra, hogy ki lesz a bukaresti román követ, de annyi már bizonyos, hogy az nem lesz erdélyi ember.

Csankajsek tábornok újra átvette a délkinai csapatok fővezérletét

Csangsolinról újra azt jelentik, hogy él és hogy fia vette át az északkinai csapatok vezetését

Páris, június 19. A Havas táviratiroda jelentése szerint Csangajcsék marsall a nankingi kormánnyal folytatott kétnapos tanácskozás után viszszaért a délkinai csapatok főhadiszállására és ismét átvette a délkinai katonatanácsok elnökségét és a hadsereg fővezérletét.

Tokiói jelentés szerint a délkinai Mandzsuria déli szélén hatalmas propagandát fejtenek ki abban az irányban, hogy a lakosság hangulatát a maguk részére megaverjék. Az északkinai rendőrségei a napokban Huncsun Kirin és Csangsun délmandszuriai városokban számos rőpcédulát és proklamációt koboztak el. Az elkobzott rőp-

cédulák és proklamációk azt követelik a lakosságtól, hogy a Mukdentől északra fekvő területeken tüzzék ki a délkinai nacionalisták lobogóját és szólítsák távozásra az északkinaiakat. Ellenkező esetben a délkinai hadsereg nyomulása az Amur folyó partjáiig meg sem áll.

Tiensinben az a hír terjedt el, hogy Csangsolin marsall fia átveszi az északkinai csapatok főparancsnokságát. Az északkinai csapatokat a csapat parancsnokságok az Ivanho-Csi partján védelmi állásokba helyezték. A délkinaiak előresei elfoglalták Kalliant és Dolon Nor felé tartanak. Egyelőre ellenállás nem találtak és a harcok

szünetelnek.

London. A Reuter-ügynökség kínai jelentés alapján közli az északkinai hadsereg parancsnokságának tegnap kiadott hivatalos kommunikéjét, amely szerint Csangsolin északkinai diktátor, akinek halála hírért már többször megerősítették, sőt temetéséről is beszámoltak, — elég jól érzi magát. A marsall egészségi állapota, a hivatalos jelentés szerint, az utóbbi napokban határozottan jobbra fordult és remélhető, hogy egészsége két-három hét alatt teljesen helyre fog állni. A Csangsolin feltámasztó hivatalos jelentés Mukdenből van kelteve.

Ujabb távirat szerint mégis megtalálták Nobile expedíciójának három tagját

A svéd és finn repülők visszatértek Tromsöbe. Az orosz „Krassin” jég-törő hajó 40 km-es sebességgel halad előre a jeges tengeren

Kingsbay, június 19. A Nobile tábornok felkutatására kiküldött új olasz hidroplán Maddalena őrnagy vezetésével tegnap este kedvezően időben érkezett ide. A svéd, finn repülők, gépcik tulterhelése folytán kénytelenek voltak visszavonulni Tromsöbe.

A Citta di Milano újabb közlése szerint, Larsen és Lützwow Holm a tegnapi nap folyamán ismét eredménytelenül kutattak Nobile tábornok után. Nobile tábornok, akinek sikerült ismét megtalálnia rádió-készülékét, ezzel szemben azt közölte, hogy tartózkodási helyét néhány kilométernyire látta, amint a repülők rendkívül magasan elszállottak fölötte.

Malgreen professzort, aki szintén tagja a külön szakaszban elindított expedíciónak, szintén nem találták meg, azonban a szakértők állítása szerint ezt a csoportot egyáltalában nem fenyegeti nagyobb veszély.

London, június 19. Egy meg nem erősített távirat szerint, melyet Braganza-ból küldtek Londonba, Larsen és Holm repülőknek tényleg sikerült megtalálni Nobile expedíciójának három elsodort tagját. Ezzel egyidejűleg azt is jelentik, hogy a braziliai Aero-klub Nobile tábornokot díszelnökévé választotta.

Oslo június 19. A szovjetkormány által a sarki tengerre küldött jég-törő hajó a Krassin 40 km-es óránkénti sebesség-

gel halad előre a Jeges tengeren. A hajó parancsnokságának részletes utasítása van az Italia utasait illetően és az expedíció földrajzi fekvésének adatai szintén a parancsnokság birtokában vannak. Kingsbayból ma a jég-törő után újabb utasításokkal repülőgépet indítottak utba, mely Nobile mai helyzetjelentésében közölt adatokat is közli a jég-törő parancsnokával. Kingsbayban bizonyosra veszik, hogy a Krassin minden más járműnél hamarabb fogja feltalálni az Italia utasait, mert a legnagyobb jégzajlásban is

feltalározhatatlanul tud előrehaladni. A Krassin rádióleadóállomással is fel van szerelve s ezenfelül szintén repülőgépek segítségével állandó összeköttelést tart fenn a mentőexpedíció bázisaival.

A Hobby és Braganza gőzösök a Nord Cap környékén cirkálnak. A küldött értesítések szerint Larsen és Holm pilóták ma a gőzösökről újból startolnak azon földrajzi pont felé, amelyet Nobile tábornok mai szikratáviratban megadott. Larsen jelentést küldött tegnapi újáról s a jelentés igen bizakodó.

Rádiókészülékek inggen!

Német cég reklámcelokra és további ajánlás kedvéért nagyobb mennyiségű elsőrendű rádiófelvevő készüléket, egészen négylámpásig ajándékoz szét Romániában, amelyek az érdeklődők tulajdonába mennek át. Semmiféle kötelezettség nincs fűzve az ajándékhoz. A szállítás, csomagolás költsége az átvevőt terheli. Érdeklődők pontosan és világosan közöljék címüket levelezőlapon alanti céggel:

Radio versand **E. Gräb & C. Rottloff** Abt. X.
Berlin N 4, Gartenstr. 100.

Ha Marosvásárhely tanácsa tovább szabotálja a polgármestert, nem lesz földgáza a városnak

(Tárgy-Mures-Marosvásárhely, június 19. Az Uj Kelet tud.) Kedden a város permanens bizottsága ülést tartott, amelyen Bernády polgármester jelentést tett a földgáz-ügy mai állásáról. A jelentésben megindokolta, hogy miért nem lehetett mindeztideig dűlőre vinni ezt a város számára olyan fontos ügyet. Közölte, hogy kétszer is összehívta a városi tanácsot, azonban a tagok soha nem jelentek meg kellő számban. Mutas, a földgázársaság vezérigazgatója azonban kategórikusan kijelentette, hogy abban az esetben, ha

a várostól nem kap e hó végéig határozott választ a javaslatra, akkor a város ellehet készülni arra, hogy nem vezet be a földgázot. A jövő héten már utolsó terminus ebben a nagyjelentőségű ki-fejlesztési ügyben. A polgármester kijelentette, hogy a jövő héten összehívja a városi tanácsot és gondoskodni fog arról, hogy a tanács tagok megfelelő számban legyenek jelen, mert nem veheti magára annak az ódiumát, hogy Marosvásárhely lakossága elessen a földgáz áldásától.

Nincs forradalom Görögországban, de a sztrájk fokozódik

Szigoru határozatot rendeltek el Görögországban. Eddig 61 halottja van a zavargásoknak

Athén, június 19. A kormány körrendeletet intézett összes külföldi követségeihez, melyben utasítja a követségeket a forradalomról elterjedt hírek cáfolására. A követségek által kiadott hivatalos kommunikációk szerint a kormány Görögországban ura a helyzetnek s nem felel meg a valóságnak, hogy a matrózok csatlakoztak volna a sztrájkolókhöz. A haditengerészet fegyelme kétségen felüli s a flotta teljesen akcióképes. A hivatalos kommunikációk tulzoltaknak mondja az athéni, pirheusi és szaloniki zavargásokról szóló híreket. A munkásság egy része több üzemben tényleg sztrájkba lépett, de a fontosabb közüzemekben a munka zavartalanul folyik. A követségek megcáfolják a görög hadseregben állítólag sikerrel fellépett kommunista pro-

pagandát. Belgrádi jelentés szerint a vasutasezred első és második századát Szaloniki-be indították utba. Az első vasutaszázad már meg is érkezett, s az az utasítása, hogy a vonalakon a vasúti forgalmat, ismét indítsák meg. Ma délután Szalonikiból két irányba a vasutasezred katonáinak felügyelete és vezetése alatt tényleg meg is indultak a vonatok. A vasutas ezred harmadik századát a déli vasútvonalakra rendeltek ki. A sztrájk arányaiban nőtt, de még nem öltötte magára az általános jellegét. A zavargásoknak eddig 61 halott és számos sebesült áldozata van. Szalonikiból érkezett jelentés közli, hogy a kormány szigoru határozatot rendelt el.

Amerikában minden 5, Romániában minden 1230 emberre esik egy automobil

(Cluj-Kolozsvár, június 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az automobilizmus világszerte fénykorát éli. Amerikában és Európában nyugati államokban az automobilnak jelentős szerepe jutott nemcsak a gazdasági vérkeringés folytonosságában hanem a személyforgalom lebonyolításában is és ma már olyan pozíciót tölt be, hogy a vonat már-már kezd másodrendű fogalomná válni a kényelmesebb és gyorsabb járatu automobil mellett.

A romániai automobilizmus fejlődésének kerékközi

A Berliiben megjelenő „Die Wirtschaftlichen Kräfte der Welt” című folyóirat figyelemreméltó adatokat közöl arra vonatkozólag, hogy Europa nagyobb államokban, továbbá az Egyesült Államok területén a világháború kitörése után illetve 1914 évtől kezdődően milyen mértékben emelkedett az automobilok száma.

Romániában az automobilizmus kérdése beleesett a gazdasági élet többi megoldatlan problémáinak szférájába és így tavolról sem fejlődött oly mértékben, mint ahogy azt az adott körülmények megkívánták volna. Még csak a terve sem merült fel egy nemzeti automobilgyár létesítésének, amely a helyi szükségletet lekiemlőre produkcióval, ha nem is elsősorban, de legalább közepeszerű automobilokkal elégíthette volna ki.

Elháríthatatlan kerékközeje volt továbbá a romániai automobilizmus fejlődésének az évek óta tartó gazdasági krízis és pénzszűke amelyhez hozzájárult az államkormányzat nemzeti iparvédelem címén megaurált vámpolitikája. Az anyagilag megrongyort középosztálynak valóságos lehetetlenséggel határos százezrekre menő összegeket kiadni egy automobilra, a léptetés szimpptomáival vergődő nagyobb ipari és gyárállalatok pedig a legnagyobb nehézségek árára képesek magukat automobilokkal ellátni.

Tagadhatatlan, hogy az utóbbi időben a helyzet némileg javult, ez azonban távolról sem olyan nagymértékű, hogy összehasonlításba lehetne hozni a nyugati államok automobilizmusával.

Az utóbbi rendelkezésének káros hatáscsi

A gazdasági téren megnyilvánuló okok mellett tekintetbe kell venni azt, hogy Romániában más körülmények is közrejátszottak a helyzet elődésénél. Értjük ezalatt többek között az országutak rendezetlenségét, amely neha annyira fájul, hogy a forgalom szempontjából fontos szerepet betöltő utrészek teljesen alkalmatlannak arra, hogy a közlekedést lebonyolíthassák.

Az automobilkereskedelem reprezentánsai részéről számos intervenció történt a kormányval, annak érdekében, hogy a romániai utkérdést minél hamarabb rendezzék. A rossz utak folytán ugyancsak a rémhangas áron beszerzett autók kezelése és karbantartása néha az autó értékét is meghaladja. A kormány néhány hónappal ezelőt a másoldalról is megnyilvánuló intervenciók nyomán kiutalt ugyan 80 ezer lejt a közmunkügyi miniszternek, ebből az összegből azonban mindeztideig egy pontot sem fordítottak a romániai országutak rendezésére. Egyes kormánypárti kijelentések szerint 80 millió lejtől 50 milliót már ténylegesen kitaláltak a közmunkügyi miniszter számára, az összeg azonban még mindig a kormány kasszájába fekszik, anélkül, hogy az utak rendezését és újjáépítését valóban megkezdték volna.

Ezeken a körülményeknek tulajdonítható tehát, hogy Románia a berlini lap statisztikájában oly messzeségt a többi európai államok számadataitól.

Romániában ezerkétszázharminc emberre egy automobil jut
A berlini lap táblázatos kimutatása

szerint Románia területén 1914 évben 1600 automobil közlekedett, úgy hogy 4530 emberre egy automobil jutott. Időközben eltelt a világháború, amelynek zavaros eseményei lehetetlenné tették az automobilizmus nagymértékben való fejlődését. Tizenkét év leforgása alatt az automobilok száma Romániában 13 ezerre emelkedett, az elmúlt évben pedig a romániai autók pontos összege 14 ezret tett ki, illetve 1927 évben 1230 emberre egy automobil esett. A világháború alatt és után tizenháromszorosára emelkedett tehát az automobil stók.

A romániai automobilizmus helyzetét jellemző statisztika nem igen kedvező, ha figyelembe vesszük azt, hogy az Egyesült Államok területén ma minden négy emberre egy autó esik. Számadat szerű kimutatás szerint 1914-ben az Egyesült Államok területén 360 ezer autó szaladt, ez a mennyiség 1926-ig 19 millió 954 ezerre emelkedett, 1927-ben pedig elérte a 22 millió 47 ezret.

Az automobilizmus terén tehát, — mint a bécsi lap kimutatásából kitűnik, — első helyen áll az ipusztatizmus világa, Amerika. Itt ma már oly népszerű az automobil, hogy minden negyedik ember könnyűszerrel juthat hozzá és a legkisebb távolságu közlekedést is a modern kor e nagyszerű járművén bonyolítják le.

Az Egyesült Államok után Anglia mutat kedvező előrehaladást az automobilizmus terén. Kódország fővárosa mindig alkalmas talaja volt a luxus és kényelmel jelentő automobilipar fejlődésének. Olyannyira, hogy már 1914-ben 245 ezer 900 autót számlált. Angliában a világháború kitörése alkalmával 184 emberre egy automobil esett. 1926-ig az auto-

mobilok száma 903 ezerre emelkedett, ebben az évben 49 emberre egy automobil jutott, az elmúlt évi automobil stókk pedig december 31-ig bezárólag meghaladta a 984 ezer darabot.

Franciaország a tizik és luxus autók hazája

A pontos sorrendet tehát ezen a ranglistán az alábbiakban lehet összeállítani: vezetőhelyen áll Amerika, utána Anglia következik, majd Franciaország, ahol 1914 évben 100 ezret tett ki az autók száma és 396 emberre esett egy automobil. 1926-ig az automobilok száma 735 ezerre emelkedett. 1927-ben pedig meghaladta a 901 ezret, úgyhogy ma már 40 emberre esik egy automobil.

A kimutatás arról is megemlékezik, hogy a franciaországi automobilizmus nem is annyira a gazdasági forgalom lebonyolítását szolgálja, mint inkább a társadalmi és más ilyenvonatkozású célokat. Páris ma a tizik és luxusautók hazája. Franciaország teljes autóstókkjának egynegyede Páris ragyogó tisztaságu bulvárdjain és fényes palotákkal szegélyezett alléin kering.

Külön megemlékre méltó a világ automobil ipar és kereskedelmi fejlődésével kapcsolatban, hogy Németország a fejlődés ranglistáján a felsorolt nyugati államok után a negyedik helyet tölti be. Németországnak 1914-ben 75 ezer 300 autója volt, 1133 emberre jutott egy autó. Ez a szám 1926-ig 296 ezerre emelkedett, illetve 211 emberre jutott egy autó, az elmúlt évben pedig a teljes autóstókk elérte a 319 ezret, illetve 198 emberre jutott egy autó. 1928 év első feléig a helyzet bizonyos mértékben javult.

Az amerikai filmgyárak a következő három évben beszélő filmekkel árasztják el az összes mozikat

London, június 19. A legnagyobb hollywoodi filmgyárak egyikének, a Paramount Lasky Corporation-nek elnöke, Mr. Jesse L. Lasky néhány nap óta Londonban tartózkodik. Az amerikai filmkirály tegnap fogadta a londoni és külföldi újságok munkatársait és érdekes nyilatkozatokat tett a filmgyártás kilátásairól és jövőjéről.

— A néma film — mondotta — elérte tökéletességének és népszerűségének tetőpontját. Most már csak a visszaesés következhet és fennáll annak veszélye, hogy a publikum érdeklődése csökkenni fog. Szükséges tehát, hogy további technikai és művészi fejlődésen dolgozzunk. A közönség tulnyomó része egyre bizartabb lesz. Az érdeklődés visszaszerzésére a beszélőfilm a legalkalmasabb, mivel ez új szórakozást és szenzációt biztosít a közönségnek. A kérdés technikai része már megoldást nyert, műtermeink most vannak átépítés alatt.

— A drámai művészet ezen új formája kezdetben természetesen korlátok közé lesz szorítva. Az első lépés a kísérőzene lesz. Hat hónap múlva minden Paramount-film művészi, erre a célra készült és a film cselekményének megfelelő kísérőzenével lesz ellátva. A kísérőzenét együtt vesszük fel a cselekményrel és a mozik így megfektarítják a zenekarokat, kis mozgók, amelyek zongoristával dolgoznak, a filmekkel együtt hatvantage zenekarok művészi muzsikáját kapják a filmmel együtt vetítésre.

— A beszélőfilm második és legjelentékenyebb fázisa az lesz, hogy a párbeszéd is hallható lesznek a vásznon lepergő cselekménnyel egyidejűleg. Természetesen ennek következtében csökkenni fog a filmet megszakító és gyakran az illuziót zavaró feliratok száma. Januárra 1000 filmszínházat látunk el Amerikában beszélőfilmek vetítésére alkalmas készülékekkel és három éven belül az összes amerikai filmszínházak fo-

közatosan át fognak térni a beszélőfilmekre.

— A Paramount egyébként még egy szenzációt készít elő. Megszerették egy német mérnök tökéletes találmányát „plastikus és természetű színes filmek gyártására” és így a Paramount-filmek tökéletes illuziót fognak nyújtani és minden tekintetben pótolni fogják a színpadot.

Nagyjában ezeket mondotta Mr. Jesse L. Lasky. A filmgyártás kilátásai valóban szenzációsak, azonban egyúttal a jelenlegi nemzetközi filmipar halálát jelentik. A beszélőfilmek ugyanis nem számíthatnak nemzetközi elterjedésre, hiszen nálunk Középeurópában a nagyközönség nem érti az Amerikában készített angol beszélőfilmeket. Az angol nyelvű filmek piaca azonban így is elég nagy az állandó fejlődés anyagi lehetőségeinek biztosítására. Kisebb nyelvtörletek, illetőleg nemzetek azonban képtelenek lesznek nemzeti filmgyártásuk fejlesztésére. Így tehát a beszélőfilm győzelme a néma nemzetközi film feletti koránsem bizonyos.

A beszélőfilmek esetleges győzelme a hangtalan filmek felett azonban még egy lényeges változást fog eredményezni. Az eddigi filmszínházok nyugatomban fogják menni, mivel legnagyobb részük nélkülözni a szükséges színpadi organumot. A beszélőfilmek tehát egyúttal új filmszínházakat igényelnek. Érdekes, hogy ezekre a körülményekre Lasky elnök éppogy nem tért ki nyilatkozatában, mint a berlini Tri-Ergon-filmek fellelői különböző cödásaikban.

— Újabb kísérlet a La Manche csatorna átúsására. Londonból jelentik: Mercedes Glaitze, a La Manche csatorna átúsója, kijelentette, hogy csütörtökön, vagy pénteken újból meg fogja kísérteni a tenger szoros átúsását.

Buziási „Phönix” - ásványvíz
borvíz és gyógyvíz
Főlerakat: Cluj, Strada Vladimirescu (Mikes Kelemen-utca No 18)

Má

Kör

Sighet-Már Uj Kelet tud munkája utá tekjén ünnepe mezőn át a c Maramaro nagy jelentos nyitáának, vánk, hogy M peage össze nával. Beavatotti Románia Len kötötte az eri a csehekkel amennyiben

— Fegyve magát. Dési mosmegyeri ben Capan éves gyerme dolgoztak, a násdit látszó zében a me közelében le resztini ható kisenvedett.

— Az anya választói jua alsóház legu a nők válass vasitot, ame — Versaile közü intern Párisból jelet dődik meg a táris koncer tusok legtöb mán már me rosba.

— Fantás Frankfurti sof ból jelentik: mult éjszaka követtek el So ellen. A sof varon szolito akik nagy bo viszi öket Ba lalkozott az u tak, midőn falvak között vert rántott a soffört. A heiyet a soffo hoz, aki revot tartotta a sof retlen férfi er és egyenesen árokba, ahol a kö férfi elsze tárgyait, maj fejt s testét be, majd nyoi nagynehezen telekből es be falaba, ahon nauheimi cseu óra múlva síkó Mindkettőnél töltényt taláta még nem síkó

— Bicsad-fü Elsőrangú o ajánlva a hurutus megb vese stb. bajó ványviz és s viz gyóvmód fűrdő! Allan konyha, olesó a fűrdőigazga irda, helyben. Satmar.

— Acosta Newyorkból ves ockánpri pilótéren lezu repülőgéppen teljesen sértet összetört.

Már június végén megnyílik a m.-sziget-- Csernovitzi vasut

Körösmezőn keresztül megnyílt a cseh-lengyel vasuti forgalom

Sighet-Máramarossziget, június 19. A Uj Kelet tudósítójától.) Hosszu évek munkája után végre az elmúlt hét pen-tekjén ünnepélyesen megnyitották Körösmezőn át a cseh-lengyel vasuti forgalmat. Máramaros szempontjából azért van nagy jelentősége ennek a vasutvonal megnyitásának, mert ezáltal esetleg lehetővé válik, hogy Máramaros az új vonalon át peage összeköttetést fog kapni Bukovinával.

Beavatott helyről úgy értesülünk, hogy Románia Lengyelországgal már meg is kötötte az erre vonatkozó konvenciót, míg a csehekkel most folynak a tárgyalások s amennyiben sikerrel fejeződnek be, úgy

június végén, előreláthatólag 26-an megnyílik Máramaros és Bukovina között a közvetlen vasuti forgalom.

Amennyiben az egyezmény létrejön, a Szigetről indítandó román vasut Viso-völgyön cseh kocsikat kap s azokat viszi a cseh-lengyel határig. Itt ezek helyett lengyel kocsikat kap, amelyeket Delatinon át a bukovinai határig visz, onnan pedig ismét mint tiszta román szerelvény fut be Csernovitzba. Máramarostól tehát minden utlevél nélkül lehet leszállni Bukovinába utazni, annak sem kell cseh átutazó vízumot váltania, hanem a román kocsiból az első lengyel állomáson átszáll a vo-

nathoz csatlakozó lengyel kocsiba.

Ezzel kapcsolatban megemlítenék még, hogy a máramarosszigeti Sfatul Negustorese beadványt intézett a nagyváradi posta- és távírdai vezérigazgatósághoz, amelyben kéri, hogy Máramaros és Bukovina, helyesebben Borsá és Jakobeni között építsék ki a telefonvonalat, hogy ezáltal Sighet és Csernovitz között meg-lygen a közvetlen telefonösszeköttetés.

Emek a telefonvonalnak a megnyitása épen az új vasuti összeköttetés folytán Máramaros és Bukovina között meginduló intenzív kereskedelmi kapcsolat szem-pontjából lenne nagy jelentősége.

SPORT

A Nagyváradai Sport- egylet országos uszóversenye

A „Nagyváradai Sport Egylet” a Com-Central és Com. Reg. subcomisia Sporturilor de Innot megbízásából 1928 június 30 és július 1-én uszóversenyt rendez Nagyvárad kerületi bajnokságát valamint a Félix-fürdői serleg vándordíjáért a Félix-fürdő uszodájában délután 4 órai kezdettel, amelyen az összes uszós számok szerepelnek. A Nagyvárad kerületi bajnoki címet minden az FSSR által igazolt belföldi amateur uszó elnyerheti. A Félix-fürdői vándordíj és kerületi bajnoki versenyek díjazása: I. díj Nagyvárad kerületi bajnoki díszoklevel és érem. II. díj Díszoklevel-III. díj Díszoklevel. Nevezési díj: Vándordíj és kerületi bajnoki versenyekben 50 lej. Stajókákban csapatokként 150 lej. Vízpolóban 200 lej. A Félix-fürdői serleg vándordíj (V-ik kirás) alapított 1922-ben. Adományozója: Sonnenfeld Andor. Védői: 1923 évben Kinizsi SPE Temesvár, 1924—25 évben Törekvés MTE Nagyvárad, 1927 évben NSE Nagyvárad. Győztes a serlegversenyben az az egyesület, melynek uszója az előírt versenyszámokban a legtöbb pontot éri el. Első hely 3, második hely 2, harmadik hely 1 pontot számít. Egyenlő pontszám esetén az első helyek száma dönt. Véglegesen nyerhető a serleg három egymástáni vagy öt sorrend nélküli védéssel. A vándordíj országosan zárt. A versenyen az FSSR szabályai érvényesek. Nevezések zárt borítékban, név, egyesület, versenyszám pontos megjelölésével, nevezési díjjal együtt Sonnenfeld Andor szakosztályi elnök (Oradea Str. Printul Carol 6.) címére küldendők legkésőbb június 25-ig. Tét nélkül érkező nevezések nem vétettek figyelembe, ugyszintén a késve érkezettek sem. Előfutamok szükség esetén, a verseny előfutamai délután 9 órakor lesznek megtartva. Az előfutamban nem indulhat a döntő futamban nem indulhat. A pálya hossza 33¹/₂ m., mélysége 90-től 200 cm-ig, mindkét oldalon mélyvízi fordulóval. A vízpoló pálya mérete 10x18m., 150—200 cm. mély.

Megkezdődtek a Lupu-kupa küzdelmei. Románia tenniszbajnoka dr. Lupu György által kiírt serlegvándordíjért a versenyek megkezdődtek. A Haggibbor nem élt pályaválasztási jogával és vasárnap Gyéresen játszotta le mérkőzéseit a Sodronyipar ellen. A Sodronyipar agilis vezetősége a Haggibbor szíves fogadtatásban részesítette. A mérkőzések 6:5 arány állásban a Haggibbor javára a közbejött eső miatt félbemaradtak ugyan, de azt nem folytatják, mivel a Sodronyipar a szerzett előnyt nem hozhatja be, így a Haggibbor f. hó 24-én vasárnap a CTC kitudó együttese ellen játszik.

Június 23-án és 24-én lesznek a kolozsvári kerületi atlétikai bajnokságai. A kolozsvári kerületi atlétikai bajnokságait f. hó 23-án és 24-én rendezik meg Kolozsvárt a városi sporttelepen a következő sorrendben: 23-án délután 4 órakor: 100 m., sulydobás, rudugrás, 1500 m., 400 m., díszkosztetés, távolugrás, 4x100 m. staféta. 24-én délután 3 órakor: magasugrás 800 m., 200 m., gerelyvetés, 5000 m., hármasugrás, olimpiai staféta. Nevezési határidő: június 22. a Comitetul Regional irodájában, Cluj Calea Victoriei 34.

A Haggibbor közleményei: Felhívjuk azon tagjainkat, akik a 23—24-én rendezendő kerületi atlétikai bajnokságon indulni óhajtának, hogy 20-án, szerdán 6 órakor megtartandó össztrénin-gen feltétlenül jelenjenek meg.

Német-osztrák gazdasági tárgyalások. Bécsből jelentik: A kancellári hivatalban tegnap gazdasági tárgyalások indultak meg a birodalmi németek hivatalos kiküldöttjeivel. Ezeknek a tárgyalásoknak a során fogják rendezni a két országot közösen érdeklő gazdasági kérdéseket.

Fegyverrel játszott és agyonlötte magát. Dési tudósítók jelentik: A szamosmegyei Vasasszentiványi községben Capan József 9 éves és Márton 5 éves gyermekek, amik szülei a mezőn dolgoztak, apjuknak fegyverrel katonásul játszottak. A nagyobbik fiu kezében a megtörtött fegyver elcsúsz és a kezében lévő Mártonon a golyó keresztül hatolt. A szerencsétlen kisfiu kizsivadt.

Az angol alsóház megszavazta a nők választási jogát. Londonból jelentik: Az alsóház legnap vita nélkül megszavazta a nők választási jogáról szóló törvényjavaslatot, amely ezzel törvényvé is vált.

Versaillesben ülésezik a nemzetközi interparlamentaris konferencia. Párisból jelentik: Versaillesben ma kezdődik meg a nemzetközi interparlamentaris konferencia. A résztvevő delegáltak közül a legfontosabb a tegnapi nap folyamán már megérkezett a francia fővárosba.

Fantasztikus rablóhadadás egy frankfurti soffőr ellen. Majna-Frankfurtból jelentik: Frankfurt közelében az elmúlt éjszaka feltűnést keltő merényletet követtek el Scheu Emil frankfurti soffőr ellen. A soffőrt a frankfurti főpályaudvaron szöktette meg két ismeretlen férfi, akik nagy borralalót ígértek neki, ha elviszi őket Bad Neuheimbe. A soffőr vállalkozott az utra és már jó messzire jartak, midőn Nuedelrursel és Oberrursel falvak között az egyik utas hirtelen revolvert rántott és megállásra kényszerítette a soffőrt. A másik utas átvette a soffőr kezét a soffőrt pedig hátraküldte társához, aki revolverrel a kezében saikkban tartotta a soffőrt. A volan-nál utó ismertelen férfi erre az autót egy erdőbe vitte és egyenesen beleirányította egy mély árokba, ahol az autó aztán megrekedt. A két férfi elszedte a soffőr pénzét és értéktárgyait majd fához kötözték. A soffőr fejét s testét valami fehér porral hintették be, majd nyomtalanul eltűntek. A soffőr nagynehezen kiszabadította magát a kötelekből és bevászorgott a legközelebbi faluba, ahonnan azután értesítette a bauerheimi esendőrséget, amelynek néhány óra múlva sikerült is a tetteseket elfognia. Mindkettőnél több revolvert és reingeteg töltényt találtak. Személyazonosságukat még nem sikerült megállapítani.

Bicsad-fürdő nyitva június 1-től. Elsőrangú orvosi szaktekintélyektől ajánlva a gyomor, bél, gége, hurutos megbetegedése, gyomorékély, vese stb. bajoknál Ivókúra, meleg ásványvíz és szénzavas fürdők, hideg víz gyógy mód és inhalatorium. Strand-fürdő! Allandó fürdőorvos. Diétás konyha, olcsó árak Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Vasut, posta, távírdá, helyben. Cim: Baile Bicsad, iud. Satmar.

Acosta oceanrepülő lezuhant. Newyorkból jelentik: Acosta, a hírneves oceanrepülő, a roosewelthieldi repülőtéren lezuhant és megsebesült. A repülőgépeben henülk másik két pilóta teljesen sértetlen maradt. Acosta gépe összerúgott.

A legszebb dísz. A francia kozmetikusok kongresszusán az előkelő Henry de la Combe kozmetikus a hajkultuszról értekezett. Előadása számos csak kivonatossá jutott tudomásunkra. Többek között így szölt:

„... pompásan illatos hajra gondolkodok, mely mint a folyékony arany hosszú, természetes hullámokban omlik alá sötét, selyemlágú fürtökben, melyek lehetőszerűen könnyűek — a nők legszebb ékességére.”

Mért látjuk oly ritkán szép haját? A gyermek selymes haja, melyet oly szívesen simogatunk s csókolgatunk gyorsan sötét nemelykor tulgyorsan elveszít fényét, tompa színű, törekény és beteges lesz. Miért e gyors változás, miért lehet e szép és egészséges gyermekhajat csak oly ritkán átmenteni a későbbi évekre? Mert az egészséges haj pótolhatatlan értékét még nem becsülik eléggé, mert a legszebb dísz megtartására és helyes ápolására még mindig nem fordítunk elég gondot.

A hajápolás nem azt jelenti, hogy egyik szert a másik után próbáljuk. Hagyjuk a tudományoskodást a fejmosásnál. Ne áltassuk embertársainkat mindenféle receptekkel. Hiszen jó, ha különféle szerek előnyeivel és hátrányaival tisztában vagyunk, de a házi használatra elég annyit tudunk, melyk rendszere a fej- és hajápolásnak védi meg és tisztítja a haját, melyik tartja azt meg és teszi széppé.

Lassankint tért hódít a felismerés hogy a hajjal való sokféle kísérletezés keservesen megbosszulja magát. Mind általánosabbá válik a jelszó: «Vissza a természethez!» Tényleg a helyes hajápolás nem más, mint célszerű hajmosás. Ez nem luxus, hanem hygienikus követelmény, éppen olyan, mint a meleg fürdő vagy a bőr természetes ápolása. A hajápolás azért szükséges, hogy a halmak egészséges tisztaságát és szépségét adjon. Mily nagy élvezetet szerez az Elida shampooval való rendszeres fejmosás. Ez a hajápoló szer speciális szappanból készült: abszolút ártalmatlansága és szódamentes sége garantálja van.

Mily kellemesen hat az Elida shampooval való mosás a fejidegekre és az egész szervezetre! Ujjászűletve érezzük magunkat, amikor a dus habot, mely minden tisztátalanságot magába vett, kellemes meleg vízzel leöblítjük. Az egészséges, természetesen ápolott haj vonzó és kellemes. Ez a legszebb ékesség. — a női szépség koronája — az Elida shampooval való már egyszeri hajmosás eredménye.

Sulyos anyagi veszteségek érték Baldwin angol miniszterelnököt. Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnököt sulyos anyagi veszteségek érték A Limited nevű walesi vasbányafársaság, melynek Baldwin főrésztvényese volt, legutóbb arra kényszerült, hogy részvényeinek névértékét egyötödére írja le, miáltal a miniszterelnök vagyona nagyrészt elveszítette.

Sulyosították a petrosényi adóhivatal sikkasztóinak büntetését. Déváról jelentik: Annak idején megirtuk azt a hatalmas arányú visszaélést, amely az 1922, 1923 és 1924 évek során az államot több millióval károsította meg. Ez évek alatt ugyanis az ottani tisztviselők valamennyien egy huron pendülve a polgárok pénzeit Csáky-szalmajaként kezelve, kilencven száza lékban a maguk részére használták fel. Draganescu akkori perceptor mulatásai és kártyázásai például közismertek voltak s a többi tisztviselő is gyakran költekezett 1925-ben aztán végre napfényre került az egész sikkasztás s a tisztviselőket letartóztatták. Draganescu perceptor azonban kibújt a földi igazságszolgáltatás alól, mivel Dévára való szállítása közben a vonat félreeső helyén fölbéltette magát. Többi társai felett azonban a dévai törvényszék a tavaly ítélezte. Ezt az ítélet azonban a kolozsvári tábla formái hibák miatt megsemmisítette s a dévai törvényszéket új ítélethozatalra utasította. A dévai törvényszék Pallade-tanácsa a napokban hozta meg második ítéletét, amelyben Hselbauer tisztviselőnek 5 évi börtönbüntetést 6 évre, Gál Ferenc tisztviselő 1 évi büntetését 2 évre emelte fel s csupán Popescu ellenőr hat havi büntetését hagyta meg. Az ítélet jogszkörökben nagy feltűnést keltett, mivel az erdélyi joggyakorlaton még nem volt példa arra, hogy a vádlottak javára beadott felbontás után az elsőnél sulyosabb ítéletet hozzanak. Különösen Gál Ferenc ügyében sulyos az ítélet, mivel ez a tisztviselő akkor került az adóhivatalhoz, amikor a sikkasztások már a vége felé jártak s egész büne csak annyiból állt, hogy engedelmeskedett a főnökének, aki nem engedte meg, hogy az utonnan belépett tisztviselő a régi iratokat és könyveket is megnézzék ahonnan meggyőződhetett volna a szabálytalan pénzkezelésről.

Merényletet követtek el a portoricó szenátus elnöke ellen. San-Juanból jelentik: Antonio Barcelo, Portoricó szenátusának elnöke ellen ma merényletet követtek el Barcelo ma tért vissza New Yorkból és miután a san-juani városi esarmokban nagy fogadást rendeztek tiszteletére, egy Jesus Matsu nevű egyén vést hasába szurt. Rendőrök több lövést adtak le a támadóra, akit letartóztattak, míg Barcelót kórházba szállították. Még nem tudták megállapítani, hogy állapota komoly-e.

Párisban megkezdődött a színházak nemzetközi konferenciája. Párisból jelentik: Tegnap kezdődött meg a színházak nemzetközi konferenciája. A konferencia ülései tegnap csak formálisak voltak. A mai nap egyik kiemelkedő eseménye Max Reinhardt előadása lesz, amely után a délután folyamán valószínűleg sorra kerül a modern orosz színházak egy-egy képviselőjének előadása az orosz színház legújabb művészi törekvéseiről.

emelkedett, egy autómobil bezárólag bot.

ik és luxus.

zen a rang-összeállítási utána An-ciaország, a ki az autót egy autómobil száma 733 pedig meggy ma már bil.

gemlékezik, mobilizációs forgalom le-akább a társasági cél-úsutók ha-ostokkjanak tisztasági kkal szegé-

a világ au-fejlődés-ország a volt nyugali vet tölti be, 75 ezer 300 ott egy au-zerre emel-ott egy au-tes teljes au-ve 198 em-első felég n javult.

ivet- nek- zikat

beszélőfil.

még egy reztük egy álalmányát nes filmek -filmek tö-ni és min-ak a szín-

Mr. Jessé társai való- tttal a je- halálát je- s nem szá- kése, hi- a nagykö- ben készi- Az angol- gy is elég ri lehetősé- yelverüle- ban képte- rtásuk fej- film győ- felett ko-

özelve a ban még monyezni. omba fog- szük nél- rgánmot- el új film- kes, hogy y elnök kozatában, nok fella-

e csatorna Mercedes átusója, vagy pénz- a teiger-

viz to 18

Közgazdaság

A nemzetközi fapiacon szilárdak az árak

Helyzetjelentés a nemzetközi fapiacról

Bécs, június 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Bécsben megjelenő kiterjedt fapiaci szaklap az „Internationaler Holzmarkt” legutóbbi számában igen érdekes helyzetképet vázol a nemzetközi fapiac helyzetéről. A cikk mindenekelőtt leszögezi, hogy az általános krízis a fakereskedelem bizonyos stabilitásnak örvend. Ez a stabilitás azonban korántsem jelenti azt, hogy az üzletkötések terén nagy volna az élénkség és azt sem jelenti, hogy a fogyasztás fokozottabb volna ezen a téren, csupán csak azt jelenti, hogy a fatermelésben eltérőleg a többi nyersanyagoktól nincsen túltermelés. A túlernyelést pedig hosszú ideig lehetetlenne teszi a pénzkrízis.

A fapiacnak ebből a speciális helyzetéből pedig önként adódik a kérdés, vajon nem-e lehetne a fatermelést sokkal inkább mint akármilyen más nyersanyagnak termelését a piacához szabályozni, olyanformán, hogy a termelés hozzájáruljon az eladási lehetőséghez. Ennek meg volna a lehetősége meg pedig megfelelő termelési és eladási konvenciók révén.

Előre ismeretesek azok a törekvések, amelyek e cél realizálását kísérelték meg. Elég, ha megemlítjük a finnlandi termelés csökkentését és a romániai puhafakivitel sikeres akcióját. És ami lehetséges a különböző nyersanyag termelő sparokban,

ugyanvez lehetséges a fa esetében is. Nem kell olyan messzire mennünk, amint azt egyesek kéri, akik azt szeretnék, hogy az osztrák, csehszlovák és lengyel fatermelők egyesüljenek érdekeik megvédésére, amint azt a romániai export egyezménye tette, amely a jugoszláv exportőrökkel kontaktust teremtett a Földközi tengeren való közös akcióra.

Rövidesen Bécsben megkezdődnek a tanácskozások az osztrák-nemet kereskedelmi szerződés ügyében. Ausztria végleges szabályozását kéri a német failletékeknek, illetőleg annak a különbségnek az eliminálását, amely a gömbfa és a fűrészáru taxálása között áll fenn, ami első sorban az osztrák fűrészeket sújta. Hasonló kérést nyújtottak be a csehszlovák fűrész tulajdonosok is Novák csehszlovák kereskedelemügyi miniszterhez. Lengyelországban is ugyanaz a tendencia nyilvánul meg. Az érdekek mindenütt azonosak, hiányzik azonban az érdekeltek közötti kontaktus. Ilyenformán természetesen a nemzetközi helyzet még hosszú ideig a kereslet és kínálat játéktól fog függni.

Az árak szilárdak és semmilyen ingadozás nem fetyeg. Az áruhiány, amely a gömbfa ármemelkedésének, a produktív megszorításának és igen sok közép-európai fűrész leépítésének tulajdonítható, szilárdan tartja az árakat akkor is, ha a kereslet történetesen gyengébb.

lont indítják s ha petróleum-termékekről van szó, amelyeket a nyersolaj kivitelével tengeri kikötőkön át irányítanak. A többi esetekben a kiviteli díj-kedvezményt csak visszatérítés útján élvezhető, a kiviteli vámokmányok felmutatása ellenében. Ha reexpediőröl van szó, akkor a kiviteli okmányokhoz még a behozatali vámokmányokat is mellékelni kell.

Minék tulajdonítja a pénzügyminiszter a befolyt adók csökkenését? Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban igen nagy aggodalommal figyelik az adóösszegeknek a tavalyihoz viszonyított nagymértvű csökkenését. Megállapították, hogy az elmúlt esztendővel szemben a májusig befolyt adóösszegek egynegyed lejjel kevesebb. Illetékes körökben az a vélemény alakult ki, hogy az adóösszegek ilyen nagymértékű csökkenése a nemzeti parasztpárt akciójára vezethető vissza. Erre vonatkozólag állítólag konkrét adatok állanak a kormány rendelkezésére. Megállapították ugyanis, hogy a gyulafehérvári nagygyűlés után, kül-

nösen az erdélyrezi városok és falvak lakossága, tartozkodik az adófizetések pontos teljesítésétől. A kormány állítólag ebben az ügyben erélyes lépésre szánta el magát.

Világhírű nyaralók és üdülők

Pensiók, internatusok, leány- és fiúorthonok.

Havi ellátási díj tanulóknak 150 P, felnőtteknek 160 P, mely hetenkinti változtatással négy nyaralóhelyre érvényes. Ezor személy referenciája.

Kérjen prospektust (válaszbélyeg).

Pestalozzi Internátus Iroda

(Fédération Internationale des Pensionnats Européens). Budapest V., Alkotmány-u. 4. I. Telef.: Teréz 242-36. Telef.: Teréz 242-36.

Nyaraló és üdülőtelepek:

Magyarországon: Budapest, Siófok, Balatonszőlő. Svájcban: Genf, Lausanne, Neuchâtel, Luzern, Montreux, Zürich, Lugano, St. Moritz. Franciaországban: Paris, Deauville, Trouville, Biarritz, Aix les Bains, Grenoble, Evian (genfi tó); a francia Rivierán: St. Raphael, Cannes, Nizza, Juan les Pins, Monte Carlo, Menton. Olaszországban: San Remo, Nervi, Vellece, Bordighera, Abbazia, Riccione, Roma, Nápoly, Palermo. Ausztriában: Wien, Zell am See, Linz, Innsbruck, Salzburg, Ischl. Belgiumban: Ostende. Angliában: London, Cambridge, Brighton, Folkestone. Afrikában: Algír, Tunis.

A fenti jelölt helyek internátusok, fiú- és leányorthonok, pensionatusok — felnőttek részére is nyitva egész éven át. A többi helyek július, augusztus és szeptember hónapban vannak nyitva. Társas utazási kedvezmények (25-30%) EBBEN DÍJTEL Pálman-kecsk Internátusi díjak Budapesti havi 90 P, külföldön 110 P.

Amateurok, fényképeszek!

Fényképeszeti cikkeiket a legolcsóbban

BERNAT

papíráruhánál, Piata Unirii 29. sz. alatt **szerezhetik be.**

Szalma-és panama-férfikalapokat

legszebben tisztít **Fehér** Str. Memorandului (volt Unio-ucca) 21.

TÖZSDE

A piac változatlan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3160-3165	—	—	49050	3150	11060	136 5	6075	192825
Newyork	163 0-16325	51865	51865	2544	163	37350	71030	3375	—
London	800-802	253150	25 137	12417	79725	2 9925	34667g	1647050	48812
Paris	640-6 5	203950	203 50	—	4250	2254	279150	13266	39312
Milano	860-864	2728	2 27	13380	863	301875	3735	177	52687
Prága	485-48675	1538	1537	—	484	169950	210450	—	29650
Budapest	2860-2875	904750	904450	—	2870	—	12384	58840	—
Belgrad	—	91325	91325	—	—	1 10	125075	59 1	176
Bukarest	—	318	31 50	1550	—	35150	435	207250	61
Vársó	—	5815	581750	—	1850	6430	7 63	3784250	—
Bécs	2305-2310	7300	7300	—	2300	801125	—	47495	—
Berlin	3915-3920	1234750	12395	—	3905	1370375	16972	80630	—

Száz lejt arányában Zürich (uto) 31750, Paris 1550, Budapest 35150, Bécs 43500, Prága 20725.

150

lejes

könyvajándék a zsidó tanulóifjúságnak

Az Uj Kelet könyvosztálya a vizsgák alkalmából az alábbi páratlanul oicsó zsidó könyvcsoportokat bocsátja a tanulóifjúság, szülők és tanúk rendelkezésére;

I.

- Gyuri gróf: (Mesék és történetek zsidó gyermekek számára.)
- Kiss József: Yokli (regény).
- Heine: A bacharachi rabbi. Dániel könyve.
- Zengő hárfá (zsidó verses-könyv).
- Kabbalisták és csodatevők. Mivchar Schiré Amenu (héber dalok).
- A Talmud könyvéből. (A hagyomány gyöngyei)

Ennek a csoportnak az ára az eddigi 310 lej helyett 160

II.

- Kabbalisták és csodatevők. Zengő hárfá.
- Gorelik: Cion és a golusz.
- Sch. Alechem: Leégett nemesek.
- Graetz Henrik étete és működése.
- Dr. Marton: A zsidó nemzet Erdélyben.
- Paneth: Utazásom a szentföldön.
- Palesztina utmutató.
- Mivchar Schire Amenu.
- Szokolov: Uj zsidó.

A 10 könyv 213 lej bolti ár helyett 90 lejbe kerül (csakis az összeg és 10 lej portódíj előzetes beküldése mellett).

III.

- Dániel könyve.
- Gyuri gróf.
- Zengő Hárfá.
- Mivchar Schiré Amenu.
- A Talmud könyve.

Ez a csoport 185 lej bolti ár helyett 90 lejbe kerül (csakis az összeg és 10 lej előzetes beküldése mellett.)

Szerda, 1928

Corso fil...
Szerda, fél 6.
Könyv...
Cselekedők fél 6.
Könyv...
Pénteken fél 6.
A csod...
kai Mart...
Ferenc...
magyar...

SZABÓ IM...
történeli regé...

köny...
is megjelent...
á...

Megrendelhe...
lyán, Cluj...

különle...
képkere...
műhely. Ovál...
den, mére'tben...
és kivitel se...

Te...
ipó...
uj és használt...
moló és sok...
nagy...
kaphatók. Na...
trőgépek...

Fink...
Cluj, Str...

Verständiger...
Jahren hier in...
שש

eingerichtet, w...
Sorten, was in...
Immer Frisc...
sen. Bitte dahe...

Ifj. P...
Cluj, Pia...

Most jelent...
SIP...

Uágt...
a korán elhu...
verael. A ver...

AZ UJ KELET

MOZI

Corso filmszínház műsora
 Szerda, fél 6, fél 8, fél 10 órakor **A kis Arany**. Főszereplő Mary Pickford.
 Csütörtök, fél 6, fél 8, fél 10 órakor **A kis Arany**. Főszereplő Mary Pickford.
 Pénteken, fél 6, fél 8, fél 10 órakor **Premier**.
A csodadoktor. Főszereplő Rátkai Márton, Székely Ibolyka, Vándori Ferenc, Vaszary Piroska. — Legújabb magyar film.

SZABÓ IMRE
 történelmi regénye

Az utolsó máglya

könyvalakban
 is megjelenik. — A számozott példány
ára 120 lei.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostálya-n, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 10.

különlegesen berendezett
képteretozó, aranyozó
 műhely. Oval, kör és Boudoir keretek minden szerethetően. **Somlyai Mihály** Cluj, Str. es kőzetű **Juliu Maniu 7.**

Telefon 4-93.

írógépek
 új és használt állapotban. Ugyiszintén számoló és sokszorosító gépek állandóan **nagy választékban** kaphatók. Nagy speciális javító műhely. Írógépek karbantartását vállalom.

Finkler Antal
 Cluj, Str. Reg. Maria 9.

Aufruf

Verständigend, dass ich habe seit lange Jahren hier in Cluj eine ganz moderne

Salami-Fabrik

eingerrichtet, wo es erzeugt wird all die Sorten, was in dieser Bransch zu haben ist. Immer Frisch und zum billigsten Preisen. Bitte daher ihre gef. Ordre und zeichne

hochachtend

Ifj. Pál Márton
 Cluj, Piața Mihai Viteazul 25.

Most jelent meg

SIPOS DOMOKOS:

Úgytat a halál

a korán elhunyt erdélyi író posthumus versei. A versek és Szentimrei Jenő írt részletes életrajzot.

Ára 70 lei

KAPHATÓ
 AZ UJ KELET KÖNYVOSTALYABAN
 CLUJ

KÖNYV
UJDONSÁGOK

SZASZANOV
Végzetes évek

az európai katasztrófa a cári Oroszország háborús külügyminiszterének beállításában. Paleologue nagyszerű naplójának szerkesztője

Ára 408 lei.

Kolumbusz Kristof
igaz kalandja

írta: **MARIUS ANDRE.**

Ára 198 lei.

Mau íce Paleologue
II. Sándor cár tragikus regénye.
Ára 128 lei.

Lucien Murat
hercegné

Nagy Katalin cárnő szerelmi élete.

(A híres cárnő első öszinte, leplezetlen életrajza.)

Ára 128 lei.

TOLSZTOJ
 legnagyobb szerűbb regénye
Karenina Anna

újra kapható. — A kötetes 1060 lapos regény **ára 334 lei.**

Ujra kapható **ERDŐS RENÉE** könyve

A nagy sikoly

(A népszerű író legkeresettebb könyve.) Az első és második kötet ára összesen **340 lei.**

Marian Harry
Kleopatra
szerelmi élete

Egyiptom hírneves királynőjének aki egymásután hódította meg a római birodalom fejeit, első magyarul írt életrajza. **Ára 136 lei.**

Mauriac
A méregkeverő

a lélek poétájának, első magyarul írt könyve. A ma regényei sorozat. Ára izléses vászonkötésben **231 lei.**

Lehetetlen szabadulni **Wallace** izgató regényének varázsától. Olvassa el!

A Poliantha titka
 című regényét és ön írt megerősítő ezt. **Ára 136 lei.**

A titokzatos banda

Ára 190 lei.

Zola
A pénz

Ára 289 lei.

SHAW
Ember és felsőbbrendű ember.

(Uj kiadás.) **Ára 170 lei.**

Ludwigh Wolf
A játékos

Ára 204 lei.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Szívógáz-motor
 20-25-ös generátorokkal felszerelve, üzemből meglekinthető, kitérő karban, üzemenagyobbítás miatt olcsón eladó. Bernát műszertulajdonos — Releg. 646

Nagy szoba
 fürdővel, előszobával, azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 548

Zongorákat
 ad végzettak. Énista esetleg gyakorlatossal is. Cim a kiadóban.

Lakást kaphat egy esetleg két urileány zongora- és fürdőszoba használattal is. Cim a kiadóban.

Francia levelezést vállalok délelőtti órákban. — Ajánlatokat „Di one” jellegére a kiadó továbbítja.

Tennis-nadrág 540
 I-a drill — — — Lei

Trench-Coat Lei 3400

Neumann M. Cluj
 férfi- és fiuruha-áruháza Piața Unirii 14.

Utazó utak! Hotel Park
 (vis a vis gara Satu-Mare)
Restaurant Katz קאץ רעסטוראנט, kitching házi konyha, gyors és ügyes kiszolgálás. Garantiált féregmentes **szobák kaphatók**

4

olcsó ifjusági könyv

Tábori Piroska: A szamosparti gyilkosság 40—
Jókai Mór: A laotungi emberkék 25—
Kosáryné Réz Lola: A boszorkányvár 25—
 — Az elvarázsolt kastély 40—

A CLUJ
TACAMUL

ezüstárugyárban készült minden darab evőeszköz és dísz tárgy ezen gyárral van ellátva.

800-as finomság!
 Gyártmányaink minden jobb eszközletben megrendelhetők. — Viszonteladóknek: **„TACAMUL”**
 Ezüstárugyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A
 Telefon 4-82. Sürgőnycim: „Tacamul”

Az asszony és a vihar

Irta Mark Twain

— Átkozott história... egy kép volt véletlenül letéptem a falról.

— Tehát ott állsz a fal mellett? Soha életemben még ilyen könnyelműséget. Nem tudod, hogy nincs jobb elektromos vezető a falnál? Tüstént elmenj onnan! Azonfelül, mintha szitkozódást hallottam volna tőled. Szent isten, hogy lehetsz ilyen irtózatosan gonosz, amikor tudod, hogy családod milyen veszedelemben forog? Mortimer, megrendeltem azt a ruganyos ágyneműt, amire kérted?

— Nem, nem rendeltem meg! Elfelejtettem.

— Elfelejtetted? Ez életedbe kerülhet. Ha most lenne egy ruganyos ágynemű és ki tudnád húzni a szoba közepére, egészen biztonságban lennél. Gyere be hozzám a szekrénybe, gyorsan, gyere, gyere, így legalább nem lesz alkalmas ostobaságok elkövetésére.

Megkísértem beszorítani a szekrénybe, azonban olyan szűk volt, hogy csak ott álltam meg teljesen lehetetlen volt helyet foglalnom benne, kivéve, ha mindenáron meg akartunk volna fulladni. Egyideig levegő után kapkodtam, azután erőszakkal kimentem.

Felcsésem kiáltozott:

— Mortimer, valamit mégis csak el kell követni az életed érdekében. Add ide a német könyvet! A könyv ott van a kályha mellett. Add ide a gyertyát, de ne hogy meggyujtsd. Adj egy gyertyát, majd én gyútom meg itt bent. A könyvben ugyanis van néhány szabály arról, hogy vihar esetén hogy viselkedjék az ember.

A könyvet megtaláltam, de egy vázánkba került és néhány egyéb törékeny tárgyba. A nagyszájas asszony ismét bezárkózott a fali szekrénybe, úgy hogy néhány pillanatig mégis nyugalmam volt. Azután elkezdett kiabálni.

— Mortimer, Mortimer, mi volt az?

— Semmi, csak a macska!

— A macska? Nagy pech! Fogd meg a macskát s haladéktalanul csukd be a mosdószekrénybe. Nagy isten, meg fogok öszülni ebben a rettenetes éjszakában.

Megint elnyomott zokogást hallottam. Ha ezt nem hallottam volna, bizonyára nem mozdítottam volna meg sem a kezemet, sem a lábamat ahhoz, hogy a sötétben macskakeresésre vállalkozzam.

Nekiállottam a munkának, belebotlottam székekbe és apró butordarabokba, beleváltam lábamat és butorsarkokba, végül mégis sikerült a kis macskát bezárni a mosdószekrénybe. Négy száz dollárnál is nagyobb károkat okoztam, amíg a kis állatot elcsíphettem. És ekkor a szekrényből tompán hallatszottak a szavak.

— Mortimer, olvasom a könyvben, hogy legbiztosabb, ha az ember megáll a szoba közepén, Mortimer. Azonban fontos, hogy a szék lábait valamivel elszigeteljük, ami azt jelenti, hogy a lábukat be kell helyezni vízes poharakba. (Ssst, bumm, bumm! rattatat, bumm) Hallod? Siess Mortimer, meiótt beléit a villám.

Valahogyan mégis sikerült megtalálnom a poharakat. A négy utolsó poharat találtam meg, a többiek keresés közben eltörték. Elszigeteltem a székek lábait és további instrukciókat kértem.

— Mortimer, itt a következőket olvasom: Vihar esetén el kell távolítani a fémtárgyakat, mint az órákat, gyűrűket, kulcsokat stb. Az ember ne is

tartózkodjon olyan helyen, ahol egymás mellett fekszenek az éjszakai fémtárgyak. Ne tartózkodjon az ember vaskályhák, kerítések és páncélok közelében. Ezt a részét a könyvnek nem is értem, Mortimer. Jelenül az vajjon, hogy az ember tartsa távol magát a tárgyakat, vagy éppenséggel tartsa magánál?

— Ezt magam sem tudom egész határozottan. Ez az eset különben is kissé mintha komplikált lenne. A német könyvek különben is komplikáltak. Ugy vélem, mintha a genitívus az acusativussal kicserélődött volna és ez okozta a zavart. A magam részéről az a véleményem vagyok, hogy fémtárgyakat jó, ha az ember magánál hord.

— Lehet, hogy igazad van. Hiszen így helyes. A fém ugyanis egészen biztos villámhárító. Vedd fel tüzőlő-sisakodat Mortimer, a sisak egészen fémből van.

Kihoztam tüzőlő-sisakomat, fejemre húztam. És mondanom sem kell, hogy ebben a tikkasztó melegben, amikor a hálóing is föléleges ruhadarab, nem éreztem magam a legkellemben.

— Mortimer, azt hiszem, szükség lesz arra is, hogy a tested közepe is védett legyen. Nem gondold, hogy jó lesz, ha felöltöd kardodat?

Felöltöttem kardomat. Hiszen az asszony parancsolt!

— Mortimer, azt hiszem, neked meg kellene védened a lábaidat is. Fiam, gyorsan kösd fel a sarkantyúkat.

Megtettem. Csöndben, halálos elszántsággal. De azért, amennyire lehetett, megtartottam jókedvemet.

— Mortimer, ezt is olvasom: A harangszó nagyon veszedelmes, mert maga a harang, valamint a harangozás által létrejött légmozgás, valamint a torony magassága nagyon is vonzzák a villámot. Mortimer, vajjon nem azt jelenti ez, hogy veszélyes, ha viharban nem szól a harang?

— Bizonyára ezt jelenti, ha az egyes nominatívus participium imperfectusáról van szó, ahogy azt feltételezni minden jogom megvan. Ugy vélem, azt jelenti, hogy a torony magassága és a nem létező légmozgás miatt nagyon veszedelmes, ha az ember nem húzza meg a harangot. De azért nézz utána, pontosan, mi van a szövegben.

— Teljesen közömbös Mortimer, hívj nekem. Ne pocékolj annyi időt a sok szószerkezetekkel, hanem vedd elő gyorsan a nagy asztali csengettyűt. Kint találsz a folyosón. De gyorsan, drága Mortimer, így már biztonságban vagyunk. Kedvesem, mégis azt hiszem a jó isten megment bennünket.

Kis nyaralónk egy domblánc legmagasabb helyén terül el, ahonnan kitűnő kilátás nyílik a völgybe. Szomszédságunkban parasztházak állnak, azonban ezek a házak a villámtól három-négy száz méternyire vannak.

Amint a széken ülve hét-nyolc percig csöngöttem, kívülről hirtelen valaki felszakította az ablakokat, egy vakító fényű lámpás látszott az ablak mellett és valaki durván kérdezte:

— Az ördögbe is, mi megy itt végre?

Az ablak tele volt férfi-fejekkel, a fejek fele voltak szemekkel, amelyek engem sisakomban, kardommal bolondnak néztek.

Leengedtem a csengettyűt, mint egy örült pattantam fel a székről és így feleltem:

— Nincs semmi, barátaim, semmi sem történt. Csak izgatottak voltunk a rossz időjárás miatt. Le kellett valahogyan vezetnem a villámcsapást.

— Vihar? Villám? Kedves Mack William, úgy látszik, ön elvesztette az eszét. Odakint fényes, csillagos éjszaka van. De egyáltalában nem is volt erre vihar a napokban.

Kinéztem az ablakok és meg voltam döbbenve. Sokáig szóhoz sem jutottam, végül azonban kiböktem:

— Nem értem az egészet. Hiszen a függönyök és az ablakok mögött egészen határozottan láttuk a villámot és hallottuk a dörgést?

A nevetéstől egyik a másik után szédült le. Ketten az emberek közül a tartós és intenzív nevetéstől guttauritást kaptak és a helyszínen meghaltak. Az élők közül azonban valaki megjegyezte:

— Nagy kár, hogy nem gondolt az ablakokra, amiket ki kellett volna nyitnia és le kellett volna néznie a hegyek közé. Amit ön hallott, az ágyuszó volt és amit látott, az a tarack-

lővések villanása volt. Tudnia kell, hogy éjjel felé a községbe érkezett néhány igen fontos távirat, amely arról szól, hogy Garfieldet megválasztották képviselőnek. Ha pedig megválasztották, akkor meg kell szólalniuk a tarackoknak. Ebből áll az egész história.

— Úgy van, kedves Mark Twain, miként azt azelőtt is mondtam önnek — végezte Mack William — annyi jótanács van arra nézve, hogy az ember hogyan védekezzen a villámcsapás ellen, hogy teljesen értelmetlen előttem mint élnet valaki a földön, aki ezek után is hajlandó magát villám által agyonütnetni.

E szavakkal megragadta kezításkáját, esernyője után nyúlt és eltűnt.

(Vége).

Villanyszerelés

modern kirakatvilágítás, fényreklámok

„Constructio“

Cluj, P. Unirii 32. — Telefon 83.

Huszezer lejes életbiztosítást ad az Uj Kelet minden előfizetőjének

Az Uj Kelet ingyenes biztosítási akciója szokatlanul nagy visszhangot keltett előfizetőink és olvasóink körében. Minthogy kiadóhivatalunkhoz naponta érkeznek kérdések ingyenes biztosítási akciónk részleteire vonatkozólag, itt újból közöljük az akció feltételeit. Kívánságára minden előfizetőnk, valamint azokat, akik ujjal lépnek be előfizetőink sorába, a Fonciera Altalános Biztosító Rt.-nél, Románia egyik legjobb bonitásozó intézeténél a sorsolási népbiztosítási osztályánál 20ezer lej erejű biztosítást és pedig úgy, hogy 220 illetve 310 lej ajándékban részesül.

Ha már előfizetője az Uj Keletnek és beküldi az egyéves előfizetést előre úgy az Uj Kelet fizeti ki a biztosítási kötvényilletéket, valamint az első és hatodik hónapban esedékes részleteket. Annak a régi előfizetőinknek, aki egyszerre egy félelvé előfizetési díjat küld be, kifizetjük kötvényilletékét, valamint első, hatodik és kilencedik hónapban esedékes díjat, vagyis a kötvényilletékek kívül három hónapon keresztül az Uj Kelet vállalja a biztosítási díjteljes befizetését.

Aki még nem előfizetője az Uj Keletnek, annak nem szabad elmulasztani a most kínálkozó alkalmat és már azonnal be kell lépjen előfizetőink sorába, mert ezzel nemcsak a legjobb erdélyi lapot szerzi meg magának, de kötelességét teljesíti családjával szemben és szerencsés esetben már néhány havi díjfizetés után is, ha a kötvényt kisorsolják, megkapja a teljes biztosított összeget.

Annál könnyebben megkötheti mindenképp ezt a biztosítást, mert új előfizetőinknek is megadjuk ezt a páratlan kedvezményt. Ha az új előfizető az egyéves előfizetési díjat beküldi, úgy

neki is kifizetjük kötvényilletékét, valamint az első és a hatodik hónapra esedékes díj összegét. Tehát háromszázhusz lej előfizetési díjból kettőszázhusz lej a Fonciera Biztosító Társaságnak fizetünk be előfizetőnk javára és így mindössze száz lejbe kerül az Uj Kelet negyedévi előfizetése.

Az új előfizető a onban egy félelvé előfizetést küld be, annak még nagyobb kedvezményt adunk, mert a kötvényilletékek kívül kifizetjük helyette az első, hatodik és kilencedik hónapokra eső díjrészleteket, vagyis összesen háromszázötven lej és így az Uj Keletet az első negyedévben mindössze tíz lejért kapja. Senkinek sem szabad tehát elmulasztania ezt az alkalmat.

Még ma vágja ki alábbi szelvényünket, küldje be negyedévi vagy félelvé előfizetési díjat és nemcsak a lapot kapja meg napról napra, de teljesen ingyen, rögtön kézhez veszi kötvényét is, melyben a kötvényilleték és az első hónap díjnyújtása van.

Ha a negyed, illetve félelvé előfizetési díjat küldte be, a harmadik és hatodik hónapokban, illetve a kilencedikben nem kell pénzt küldjön a biztosító társaságnak, mert ezekben a hónapokban az Uj Kelet fizeti be ön helyett a díjat és automatikusan, minden fizetés nélkül kapja meg a szaldirított nyugtát róla.

Fizessen elő tehát még ma s a mellékelt szelvénytel jelentse be igényét az ajándékra.

Itt közöljük a szelvényt, melyet azoknak, akik a biztosítási kedvezményt igénybe akarják venni, be kell küldeniük és annak alapján a Foncierával felvételjük az ajánlatot, melynek fent körülírt kötelezettséggel beünket terhelnek.

Fonciera Altalános Biztosító

sorsolási népbiztosítási szabályzata szerint, az Uj Kelet felhívása alapján biztosítani kívánom magamat huszezer lejre.

Kelt 1928
Név
Foglalkozás
Lakhely
Pontos cím

Olvasható írást kérünk és pontos címet.

MATILD-viz az erdélyi Giesshübler

KIADÓHIVATAL
Str. Bar
SZERKESZTŐS
éjjeli telefo
ELŐFIZETÉSI
Egész évre
Felévre
Negyedévre
Egy óra .

XI évfolyan
1928 júni
* 5688

Az ittfel

Van az ugy
birokratikus
ban, hogy egy
des már rég
előszőrűség,
vényben van.
lejtőkötők vissza
delékezők. Így
is, amelyet az
be, hogy „am
mely alatt Kar
sát értelek, n
bizonyos kérd
prezdről, a la
ta, sőt a korm
peltával, — d
iken van. Egy
Bismarckról,
lk, hogy mo
egyszer a cári
hagyott részén
rodonál a zöl
bakoló őrszem
telták oda az
lonat — öltöt
kezdett utánja
a kedova nem
egyesen Sám
sar sem tudia
ül éjjel-neppa
a helyen, ahol
sant Nyomozn
kutatják a kat
keső derült ki
korlatvaszti na
a részén sétál
gol pillantott
volt. A cárnő
goknada, ezért
állításnak a ma
hogy a járóke
rég elhervadt,
nyár is, a szép
de az őrszem
telták arra a
örizteték a cá
mól. A szemf
jőnie, hogy ez
A mi cenzur
lahogy, — de
kormány ugya
ebben a feledé
es nem kétszer
mes romániai
hogy a cenzur
niában: kész a
odik évben,
külöb rend és
értelme van sz
értelme van sz
anelynek szab
mány legeslemi
mány mindeze
közásokra ugy
A romániai
most folyó kis
kalmul haszná
kormányok a sz
zura ellen. Ebb
ba bevonják a
bi kisanant áll
is, hogy annál
kormány előtt
bortásának celt
lát. Ezek után
többé a feledé
a kormány tova
zurát, ezzel or
fogja adni ann
olég örösnak al
és földönt, hogy
bad sajtó szájko
Kerékjára és igo